

Ért.

1166

Fb. 10

A

MAGYARKANIZSAI KÖZSÉGI

POLGÁRI FIÚISKOLA

É R T E S Í T Ő J E

AZ 1906.1907. TANÉVRŐL.

XIV. ÉVFOLYAM.

ÖSSZEÁLLITOTTA:

DÉGAY KÁLMÁN,

IGAZGATÓ.

1166

A

MAGYARKANIZSAI KÖZSÉGI

POLGÁRI FIÚISKOLA

É R T E S Í T Ő J E

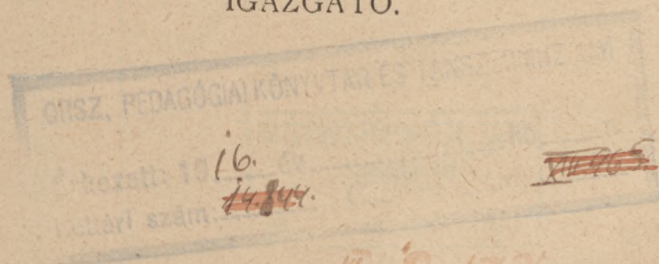
AZ 1906/1907. TANÉVRŐL.

XIV. ÉVFOLYAM.

ÖSSZEÁLLITOTTA:

DÉGAY KÁLMÁN,

IGAZGATÓ.

II. B. 177.

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
Növendéknapló
1937. év - 5268. sz.

I.

Hazajöttek.

Ita és az okt. 27-iki isk. ünnepen felolvasta: Kocsis Samu.

Má csemnek lángja mint lobog
Mitől lobog mi lengeti?

Petőfi

Messze idegenből, nagy Törökországból talán épen e pillanatban egy vonat érkezik határunkra, Orsovára. Rövid pihenés után lassu, ünnepélyes menetben, sokszor megállva halad a főváros felé s onnan Kassára. És mindenütt, a merre megy, odatódul a vidék lakossága, és mindenütt, a hol megáll, ejt rá egy virágot, egy könnyet, egy áldást. A mikor pedig leszáll az est, lobogó fáklyák fénye világítja meg utját, a hegyek ormain messzire látszó máglyatüzek lángjai köszöntik. A mi megtisztelő fényt és pompát egy nemzet lelkesedése és rajongó szeretete összehordani tud: az mind ott várja Budapestten és Kassán; a mi érzést a kegyeletes emlékezet össze tudott gyűjteni: az mind ott várja a nemzet szívében. Megdobban a magyar föld, megdobban a magyar sziv. Szerte az országban zúgnak a harangok. Az emberek ünneplőbe öltöznek, ünneplésre gyülekeznek. És tart az ünnep és zúg a harang, míg az a vonat utjának céljához nem ér. S e cél:

egy sírgödör. 200 esztendeje várja halottját. Most végre itt van: az a vonat II. Rákóczy Ferencnek és bujdosó társainak hamvadó porait hozza.

Ünnepre gyűltünk mi is. Az iskola a tudomány igazságait tanítja s a szépre, a jóra, a nemesre nevel. Ezt cselekszi most is, a mikor a történelem fáklyáját kezébe véve, bevilágít egy letűnt korszakba, föleleveníti annak földet rázó eseményeit, magyarázatát adja annak, hogy miért vannak tele ma a szívek örömmel és szorongással, lelkesedéssel és megilletődéssel: megmondja, hogy ki volt nekünk Rákóczy, a kinek neve említésére ma is kipirul arcunk s megfeszülnek izmaink.

Hallgassátok, mit mond a történet!

„Megujulnak a nemes magyar nemzet régi sebei és e sebeket fegyverrel kell kivágni . . . Tudja az egész világ, mi indította fegyverfogásra az ausztriai ház ellen a Báthoriakat, Bocskayt, Bethlent, a Rákóczyakat, Thökölit . . . Mindig az országos törvények fölforgatása volt az ok. Sok nemes család kiirtása, jószágaik elkobzása, az elviselhetetlen adó, az önkényes uralom megdöntötték az ország régi szabadságait.“ Országgyűlésről szó sincs. A leggazdagabb javadalmak idegenek kezében vannak; ezek intézik az ország ügyeit törvény-nyel és törvényszékkal nem törődve. A köznép teljes nyomorúságban, a kétségbeesés szélén; sokan el is dobják maguktól az életet. Ime, ilyen Magyarországnak a képe az 1704. esztendőben, a mikor I. Lipót német római császár — a magyar király. Ilyenek és ehhez hasonlók foglaltatnak abban a fölhívásban, a mellyel Rákóczy jogainak s szabadságának védelmére szólítja a magyar nemzetet. A maga részéről kijelenti, hogy őt nem vezeti uralomvágy, sem nyereség reménye, sem nagyravágyás: pusztán biztos béke révébe akarja vinni az igazság ügyét. Pedig személyes sérelmei is igen nagyok

voltak. Már akkor 3 éve mult, hogy a bécsujhelyi börtönből szökve kellett Lengyelországba menekülnie, hogy nagyapjának, Zrinvi Péternek sorsára ne jusson s körülbelül 1 éve, hogy fej-, méltóság- és jószágvesztésre ítélték. Fejedelmi örökségéből azonban megmaradt a fej s ebbe vetette minden reményességét az elnyomott magyarság. Erdély fejedelmévé választotta, a külföldi segítség, az európai helyzet a siker reményével biztatta a zászlója alá csoportosult lelkes, de kicsiny s főleg hiányos felszerelésű sereget. A következő évben Lipót meghalt. Utóda, I. József hajlott a békére, ígérte, hogy törvény szerint fog uralkodni, mondta, hogy neki eddig sem volt része a törvénytelenségben. Rákóczi már korábbi sikerei alapján is köthetett volna személyét kielégítő békét, de ő nemzete s nem a maga sorsát akarta biztosítani. A Szécsényben tartott országgyűlésen 27 megye követei s több főúr megalakítják a nemzeti szövetséget, ennek vezérlő fejedelmévé választják Rákóczit és megállapítják a béke pontjait. Közben s — a béke létre nem jöhétvén — azután egyre folyt a harc. A kurucz fegyvereket hír, dicsőség koszoruzza s különösen az apróbb csatározásoknál a személyes bátorság és vakmerőség csodáit viszik véghez. A körülmények kényszerítő hatása alatt történik meg azlán e szabadságharcz legnevezetesebb eseménye, a mely minden elődjétől megkülönbözteti: az uralkodótól való elszakadás, 1707-ben az ónodi országgyűlés elhatározta: „Ebura fakó; mai napságtól folyvást József nem királyunk . . . inkább egy óra alatt elveszünk, sem mint örökös jobbagyságot viseljük.“ Most Rákóczi legfőbb gondja olyan királyt keresni a nemzet számára, a ki az ország függetlenségét meg tudja őrizni. Ennek a részére tartogatja serege erejét s e végből tartózkodik nagyobb ütközettől. Trencsén alatt azonban a császáriak megrohanják s a kurucz sereg döntő vereséget

szenved. Ezzel végzetes fordulóponthoz jutott a szabadságharcz; csillaga lehanyatlak. Rákóczit legjobb osapatvezérei elhagyják, az ellenséghez pártolnak. A sereg elcsüggedt, a népet a már 5 év óta tartó háboru elsorvasztotta; az összes erők ellankadtak; fölütötte fejét a pestis s a külföldi helyzet is az ellenségnek kedvez. Fölvillanak még egyszer-egyszer a kurucz fegyverek, fölhangzik még diadalkiáltásuk: de maga a nemzet már a háboru sikeres befejezésének reménységét elvesztette. Ez elhagyatott, e szorongatott helyzetben tünt ki a fejedelmi ember fejedelmi nagysága, a szabadságkös önfeláldozó, nagy lelke. Ismét megkinálták őt magát elvesztett s ha kell, új méltóságokkal, egész vagyonának visszaadásával s az országot az alkotmányos és vallásszabadsággal. Ugyanolyan béke lett volna ez, mint a Bocskayé, Bethlené. Tehát még a történelem ítélőszéke is jóváhagyta volna. Ő azonban tudta, hogy az arany bulla 31. pontja, azaz a fegyveres ellenállás joga nélkül megint csak: „Kiujulnak a nemzet régi sebei“ s ha a békét megkötötte, többé kardot nem ránthat ellene. Másfelől megrogyatkozott számu hiveivel az ország katáráig szoríttatván, a harcot nem folytathatta a nélkül, hogy az előrelátható teljes leveretés esetén népét a legnagyobb rabságba ne ejtse. Visszavonul tehát s 1711 elején elhagyta hazáját örökre, mert ezzel a nemzet jogait föntartotta, s a szatmári béke megkötését lehetővé tette. Hazájáért való munkálkodasa ekkor sem szünetel. Minden erejét és gondját arra fordítja, hogy a külföldi udvaroknál kiváló személyes tulajdonságaival, méltóságos és mégis szeretetreméltó egyéniségével barátokat szerezzen; a nagy európai háboruk lezajlottak; az volt a célja, hogy a várható békekötés pontjai közé a magyar szabadság biztosítékait fölvétesse. Nem sikerült. Azután is föntartotta az összeköttetést azon udvarokkal, a melyeknél

Magyarország érdekeinek hasznára lehetett. Így került 1717-ben a szultán meghívására Törökországba, hogy egy tervbe vett háboruban segítségére legyen. A háborúból nem lett semmi s Rákóczi az őt állandóan kísérő bujdosókkal együtt végleg Törökországban telepedett le, hogy miatta senki többé üldözést ne szenvedjen. Szívében a reménység, hogy kardja hazájának hasznára lehet még, élt utolsó pillanataig, a mi 1735-ben, a Márvány tenger partján, Rodostóban következett be.

Sokszor halljuk, hogy a föld, a melyen él, a levegő, a szellem, a melyet beszív valaki, nagy hatást gyakorol reá; Rákóczit 12 éves korában elhurczolták édes anyjától s meglett férfikoráig Ausztriában élt: még sem lett osztrák. Azt mondják, hogy aki az udvar kegyét élvezhette, fényében sütkérezhetett, önkényt nem szivesen hagyja ott; Rákóczi meg tudta tenni. Azt mondják, hogy a hatalomról, gazdagságról leszokni a legnehezebb dolog, sokkal gyakoribb, hogy az emberek törik magukat érte: Rákóczit kétszer kínálták meg a lengyel koronával, 120 négyszög mérföldre terjedt birtoka: le tudott mondani mind a kettőről. Ha az emberek valahová nagyobb számban sereglenek, biztosra vehetjük, hogy kapni s nem adni mennek; Rákóczi mindig csak adott. Ő igazán mindenét nekünk adta, még a lelkét is: az dobogtatja most sziveinket. A történelem, ez a szigorú, de igazságos bíró mondja róla, hogy ezer éves multunknak egyik legjelentősebb, legtisztább alakja.

Hamvad már a fáklya világa. Eleget láttatok-e? Érzitek-e, tudjátok-e most már, hogy mit jelent e röpke szó: Rákóczi hazajött!!

Vele jöttek: Zrinyi Ilona, Rákóczi édes anyja, a kiből azt sem tudjuk, a női erényekeket bámuljuk-e inkább, vagy

a férfibátorságot, az erős lelket. Munkácsvár hős védelmezője, gyermekeinek gondos édes anyja, második férjének, gróf Thököly Imrének gyengéd és önfeláldozó hitvese, a kivel hontalanságának keserű kenyerét is megosztja — Nikomédiában, a Márványtenger kisázsiai partján, a „Virágok mezején“ halt meg 1703-ban ;

Thököly Imre, a vakmerőségig bátor és hős kurucz fejedelem, Rákóczi mostoha apja s a szabadságért való küzdelemben közvetlen elődje. Még megérte azt az időt, mikor Rákóczi, nem nézhetve tovább nemzete szenvedéseit, fegyvert fogott.

Vele jöttek bujdosó társai közül azok, a kiknek síjít fel tudták kutatni: gróf Bercsényi Miklós, a kit a kurucz nóta „nagy“-nak nevez ; Rákóczi fővezére, jobb keze, minden törekvésének és küzdelmének hű osztályostársa. Felesége: gróf Csáky Krisztina, Eszterházi Antal tábornok, Sibrik Mihály és Rákóczi egyik fia, József.

Hazajöttek. Zúgjakok harangok ! Nagy ünnep van ma ! Az ünneplés áhitatában emlékezzünk meg a nemes török nemzetről, a mely a bujdosóknak menedeket adott ; ki nem adta őket, a mikor háborúval fenyegették erre, kiadta most, a mikor a nemzet kérte ;

a konstantinápolyi szent Benedek-templom francia szerzeteseiről, a kik oly hosszú ideig szeretettel gondozták a reájuk bizott hamvakat ;

I. Ferencz József magyar királyról, a ki a minden magyarnak szent hamvak hazahozatalát elrendelte.

Hazajöttek. Megszaporodik száma azon sirdomboknak, ahol az unokák leborulnak. Boruljunk le mi is.

Imádkozzunk.

Isten, magyarok Istene!
Áldassék a te szent neved.
Vedd kegyelmedbe árva nemzetünket.
»Balsors a kit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt.«
Uram, hallgasd meg könyörgésünket!

Ámen.

II.

Az iskola hatóságai és fenntartója.

Iskolánk felett a felügyeletet gyakorolják :

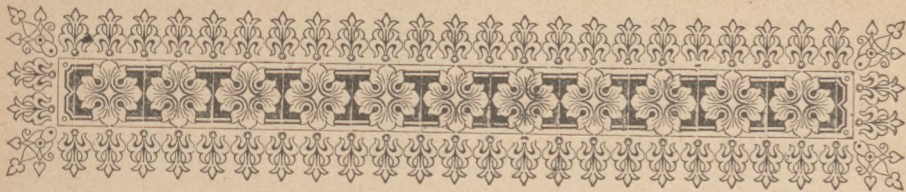
1. A nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. miniszter : gróf Apponyi Albert.

2. A nagymélt. m. kir. Miniszter által kiküldött polg. isk. szakfelügyelő : Dr. Vángel Jenő egyetemi magántanár, paedagógiumi címzetes igazgató, szakfelügyelő.

3. Gräff Nikáz, kir. Tanácsos, bácsmegyei kir. Tanfelügyelő. Segédtanfelügyelők : Kárpáti Sándor és dr. Radvány Ferenc.

4. Dégay Kálmán, polg. isk. igazgató.

Az iskolát a polg. község tartja fenn és ellátásáról az iskolaszék gondoskodik, a melynek tagjai : Tóth József, elnök ; dr. Sóti Imre, alelnök ; Popovits György, gondnok ; Dégay Kálmán, isk. jegyző ; Apczy Mihály, kereskedő ; Bosznai Ferencz, iparos ; Gregorovits Velimir, gör. kel. lelkész ; Huszágh István, adóügyi jegyző ; dr. Király Sándor, ügyvéd ; Laczkovits Károly, közigazg. jegyző ; Losoncz János, pénztáros ; dr. Löbl Nándor, ügyvéd ; Márton Mátyás, prépost, plebános ; Nagy Ádám János, gazdálkodó ; dr. Rosenberg Ede, rabbi ; dr. Roxer Gyula, községi főorvos ; Szappanos Béla, polg. isk. tanár ; Tripolszky József, gyógyszerész ; Vinczer Ferenc, iparos ; Weiszberger Ignác, takarékpénztári igazgató.

III.

Tanári testület.

Dégay Kálmán igazgató; tanította a tanév elejétől 1907. évi január hó 1-éig a számtant mind a négy osztályban, heti 10 órán, az éneket mind a négy osztályban heti 2 órán, a rondirást a III. osztályban, heti 1 órán, összesen heti 13 órán.

1907. évi január 1-től fogva Mondok Ferenc tanár lemondása után helyettesítésképen a természetrajzot a III. osztályban heti 9 órán és a természettant a IV. osztályban heti 3 órán; összesen heti 12 órán A II. félévben a IV. osztály főnöke volt.

Képesítése felső nép- és polgári iskolákra szóló mennyiség-tani- természettudományi és tanítóképző intézeti tornatanári.

Tanit általában 19 év óta, iskolánknál 14 éve.

Katona Sándor az I. osztály főnöke; tanította a III. és IV. osztályban a német nyelvet heti 6 órán, a földrajzot mind a négy osztályban heti 8 órán, a történelmet a III. és IV. osztályban heti 5 órán, összesen heti 19 órán. Ő volt a földrajzi, történelmi taneszközöknek őre s az első időszakban ifjusági könyvtáros.

Képesítése felső nép- és polgári iskolákra szóló nyelv-tudományi körre van.

Tanit általában 36 év óta, iskolánknál 13 éve.

Kocsis Samu a III. osztály főnöke; tanította mind a négy osztálynak a magyar nyelvet, összesen heti 17 órán. A II. felében ifju-ági könyvtáros volt.

Képesítése felső nép- és polgári iskolákra szóló nyelv-történettudományi és tanítóképző-intézeti tornatanári

Tanít általában 19 éve, iskolánknál 14 év óta.

Mondok Ferenc, a IV. osztály főnöke; tanította 1907. évi január hó 1-éig az I. és III. osztályban a természetrajzot heti 9 órán, a IV. osztályban a természettant heti 3 órán, a mértant mind a négy osztályban heti 8 órán és a tornát mind a négy osztálynak heti 2 órán, összesen 22 órán. A természetrajzi és fizikai taneszközöknek őre és ittműködése idején az ifjusági könyvtárnak könyvtárosa, értekezleti jegyző és a tornaeszközöknek felügyelője volt.

Tanított általában és iskolánknál 1 év óta.

1907. évi január hóban a nagym. Vallás- és Közoktatás-ügyi Miniszter ur a pinkafői áll. polgári fiúiskolához nevezte ki tanárnak, mely kinevezésnek elfogadása következtében az általa betöltött tanári állás megüresedett. Év végéig helyettesítették Dégay Kálmán és Szappanos Béla tanárok.

Képesítése felső nép- és polgári iskolai volt.

Szappanos Béla a II. osztály főnöke; tanította mind a négy osztálynak a szabadkézi rajzot heti 10 órán, a mértani rajzot heti 9 órán és a szépírást az I. II. osztályban heti 2 órán, összesen heti 21 órán.

Mondok F. eltávozása után helyettesítéseként átvette mind a négy osztály mértanját és tornáját heti 10 órán.

Képesítése rajztanári.

Tanít általában és iskolánknál 9 éve.

A hitoktatást részben az illetékes felekezetek lelkészei, részben az illetékes egyházi hatóságok által megbízott tanárok teljesítették.

A róm. kath. tanulók hitoktatását tiszt. Németh Zsigmond, segédlelkész végezte, heti 4 órán.

A gör. kel. vall. tanulókat főtiszt. Gregorovits Velimir oktatta a hittanban heti 2 órán.

Az ev. ref. vallásu tanulók hitoktatását Szappanos Béla tanár teljesítette.

Az ág. ev. vallásu tanulókat Dégay Kálmán igazgató tanította hittanra.

Az izr. vallásu tanulókat dr. Rosenberg Ede rabbi oktatta heti 4 órán,

Az iskola szolgálai teendőit az illetékes tényezők teljes megelégedésére Schöbel György teljesítette.

IV.

Eltanított tananyag.

I. Osztály.

Osztályfőnök: **Katona Sándor.**

1. **Róm. kath. hittan** heti 2 órán, évi órák összege: 58.

A kis Katekizmus minden kérdése.

2. **Gör. kel. hittan** heti 1 órán, évi órák összege: 29.

Ó-Testamentom.

3. **Izraelita hittan** heti 2 órán, évi órák összege: 59.

A) Biblia-fordítás: Mózes I. és II. könyvéből vett szemelvények eredeti héber szövegének fordítása és értelmezése. A tiz parancsolat betéve eredeti héber szövegében és magyar fordításában. Imádságok olvasása és betéve tanulása.

B) Bibliai történet: Sámueltól Ahálig s ezzel kapcsolatban az ünnepek ideje és jelentősége s a Szentírás könyvének névszerinti ismertetése.

4. **Magyar nyelv** heti 5 órán. Évi órák összege: 158.

Olvasmányok: mesék, görög római mondák, hun- és magyar mondák, az árpádházi kiválóbb királyok; az értelmes olvasás gyakorlása, szók és kifejezések magyarázata, a tar-

talom rövid összefoglalása és szabad előadása. Hat — kellően tárgyalt költemény könyv nélkül.

Nyelvtan: A beszéd alkotó részei: mondat, szó, hang; a hangok csoportosítása, szótagolás. A mondat és főrészei; a főrészek szóbeli jelentése: főnév, ige, az ige módjai, idői. A mondatok nemei. A bővitmények és szóbeli jelentéseik: melléknév, számnév, névmás, határozónév; névragozás, igeragozás; névképzés, igeképzés. A hangzók módosulásai és illeszkedései. Összevont, — összetett mondat és a kötőszók; indulatszók. 22 iskolai írásbeli dolgozat: nagyobb részben nyelvtani, kisebb részben fogalmazási gyakorlatok. **Tanította:** Kocsis Samu.

5. Számtan heti 3 órán. Évi órák összege: 97. **Tananyag:** A tizedes számrendszer. Római számírás. A négy alapszám egész számokkal, tizedes és közöséges törtekkel és vegyes számokkal. Közöséges törtek átszámítása tizedes törtekre és viszont. A hazai pénzek és métermértékek ismeretése. Időszámítás. **Tanította:** Dégay Kálmán.

6. Mértan heti 2 órán. Évi órák összege: 60. **Tananyag:** Planimetriai elemek u. m. pontok, vonalak és szögek fekvései és mérési viszonyai. A leggyakoribb idomok tulajdonságai és alakítása. Három-, négy- és sokszögek. Idomok egyenlősége, hasonlósága és egybevágósága. Simmetria. A kör, annak részei és tulajdonságai. Körök kölcsönös fekvése. Egyenes vonalú idomoknak és a körnek kerület- és területszámítása. **Tanította:** az I. félévben Mondok Ferenc, a II. félévben Szappanos Béla.

7. Természetráajz heti 3 órán. Évi órák összege: 99. **Tananyag:** Az őszi és nyári hónapokban a növénytanból: a csonthéjas gyümölcsűek, az almagyümölcsűek, a bogyó és bogyós csoportgyümölcsűek, a tok-, becő- és tüszőgyümöl-

csüek, a hüvelyes gyümölcs-üek, a szárny-, szem- és ikerszemgyümölcsüek, a kaszat- és dobozgyümölcsüek. Továbbá tavaszi-, nyári-, vízi- és mocsári növények. A téli hónapokban az ásványtanból a sóféle, kőféle, fémes és éghető ásványoknak, valamint drágaköveknek leírása, különös tekintettel ipari alkalmaztatásukra. **Tanította:** az első félévben Mondok Ferenc, a II. félévben Dégay Kálmán.

8. Földrajz heti 2 órán. Évi órák összege: 66. **Tananyag:** A földrajzi alapfogalmak és általános tudnivalók izmételése után a magyar királyság ismertetése kisebb földrajzi egységek alapján. Fekvése, földalakulatai, vízei, éghajlata és ennek tényezői; természetei, a lakosok foglalkozása, nyelve, vallása, elhelyezkedése, kormányzása a szükséges statisztikai adatokkal együtt. Az osztrák császárság hasonló módú tárgyalása nagyobb földrajzi egységek alapján. **Tanította:** Katona Sándor.

9. Szabadkézi rajz heti 3 órán. Évi órák összege: 93. **Tananyag:** Előkészítés a rajzolásra. Az egyenes, a hüllám és más — görbevonalak. Mértani síkidomok és ezekből kombinált egyszerű ékitmények táblai előrajzolás után. Ecsetkezelés és egyszerű színekkel való festés. **Tanította:** Szappanos Béla.

10. Mértani rajz heti 2 órán. Évi órák összege: 58. **Tananyag:** A szerkesztő síkméltan elemei; az egyenes és osztása: merőlegesek és párhuzamosak. Szögek szerkesztése és osztása. Idomok szerkesztése, összeillősége és hasonlósága. A kör és annak részei. Excentrikus körök. Egyenlő oldalú, egyenlő szögű és szabályos sokszögek szerkesztése. **Tanította:** Szappanos Béla.

11. Szépirás heti 1 órán. Évi órák összege: 30. **Tan-**

a n y a g : A magyar nagy és kis betűk írása. T a n i t o t t a : Szappanos Béla

12. **Ének** heti 1 órán. Évi órák összege : 31. T a n a n y a g : Hangjegyszeret, vonalrendszer, hangkulcs, a vonalak és közök nevei. A hangjegyek alakja és értéke. Szünjelek. Különféle énekgyakorlatok egy hangra. T a n i t o t t a : Dégay Kálmán, ideiglenesen.

13. **Testgyakorlat** heti 1 órán. Évi órák összege 16. T a n a n y a g : Menet- és rendgyakorlatok tornahelyiség hiánya miatt csak kevéssé voltak gyakorolhatók. A hiányos felszerelés pedig a szertornázásnál szolgált alapos akadályul. A szükséges testmozgást s a fegyelem gyakorlását leginkább szabadgyakorlatok és játékok eszközölték, melyeknek szababossága és sokoldalúságára kiváló gond volt fordítva. T a n i t o t t a : az I. félévben Mándok Ferenc, a II. félévben Szappanos Béla.

II Osztály.

Osztályfőnök: Szappanos Béla.

1. **Római kath. hittan** úgy mint az I. osztályban.
2. **Gör. kel hittan** heti 1 órán. Új-Testamentom.
3. **Ev. ref. vall hittant** Szappanos Béla tanította.
4. **Izraelita hittan** úgymint az I. osztályban.
5. **Magyar nyelv** heti 5 órán. Évi órák összege: 177.

Olvasmányok: Kisebb részletek a görög- és római történetből, összefüggő részek a magyar történetből 1526-tól napjainkig; továbbá az ismeretek különböző ágaiból vett olvasmányok, köztük a „Magyar vagy-e“ című szórol-szóra könyv nélkül. A hangsúlyozás gyakorlása, a tartalom rövid elmondása. Nyolcz költemény könyv nélkül.

Nyelvtan: az I. osztály anyagának ismétlése után a határozókról és képzőkről tanultak kiegészítése és részletezése. Az összetett mondat és fajtái. Az összetett mondatban foglalt mondatoknak egymáshoz való viszonya. A különböző mellékmondatok és fokozataik. A mondatcsoport. Körmondat. A hangsúly-, szórend —, a rokonértelmű szók ismertetése és az írásjelek használatának összefoglalásával a mondattani alapon tárgyalt nyelvtannak befejezése. 20. iskolai írásbeli

dolgozat: felerészben nyelvtani, felerészben az olvasmányokkal kapcsolatos fogalmazási gyakorlat. Tanította: Kocsis Samu.

6. **Számтан** heti 3 órán. Évi órák összege: 95. Tananyag: Számvetési előnyök. Hazai és külföldi mértékek átszámítása. Számolási rövidítések és korlátolt pontosságú műveletek. Arányosság, kettőstétel; olaszgyakorlat. Aránylatok és alkalmazásuk. Vonalmódszer. Százalékszámítás és alkalmazása a súlyengedményeknél, a lerovatnál, rabattnál, biztosításoknál, nyereség és veszteség stb. számításoknál. Százalékszámítás a százalékszámmal nagyobbított és kisebbített összegekből. Tanította: Dégay Kálmán.

7. **Mértan** heti 2 órán. Évi órák összege: 59. Tananyag: A pont, vonal és sík a térben; lapok nemei. A sík keletkezése és meghatározása. Az egyenes és sík abszolút és relativ fekvése. A leggyakoribb testek tulajdonságai és hálója u. m. hasábok, hengerek, gulák, kupok, szabályos testek, gömb. Ezekkel kapcsolatban az elipszis és csavarvonal. A testek simmetriája, hasonlósága, egyenlősége, egybevágósága. A megismert testek köbtartalom- és felületszámítása. Tanította az I. félévben Mondok Ferenc, a II. félévben Szapannos Béla.

8. **Természetrájk** heti 3 órán. Évi órák összege: 80. Tananyag: Az ember és szervezetének rövid ismertetése. Az állattanból: az emlősök, madarak, hüllők, kétélűiek, halak, puhatestűek, izeltlábuak, férgek, túskebőrűek, tömlősök és véglények képviselői. A körök, osztályok, rendek és családok jellemzése. Tanította az I. félévben Mondok Ferenc, a II. félévben Dégay Kálmán

9. **Földrájk** heti 2 órán. Évi órák összege: 67. Tananyag: Európa, Ázsia ismertetése politikai egységek alapján.

Partfejlődés, hegy- és vízrajzi, éghajlati viszonyok, termények, lakosság és ezeknek egymásra való hatása. A lakosok faji, nyelvi és vallási sajátosságai, elhelyezkedése, műveltsége. A szükséges statisztikai adatok összehasonlító módon. Térképrajzolás. **Tanította:** Katona Sándor.

10. **Szabadkézi rajz** heti 2 órán. Évi órák összege: 69. **Tananyag:** Táblai előrajzolás után egyenes és görbe vonalú stylszerű síkétkitmények, a kézügyesség és szemmérték fokozatos fejlesztése céljából. Árnyékolás és színezés. A színelméletből a legszükségesebb tudnivalók **Tanította:** Szappanos Béla.

11 **Mértani rajz** heti 3 órán. Évi órák összege: 90. **Tananyag:** A vetítés fogalma. Különböző állású és párhuzamos egyenesek, valamint különböző fekvéssel bíró idomok ábrázolása. Síkok ábrázolása. Az egyenes valódi nagyságának meghatározása. Szabályos idomok. Vetítésíkok pontjai és egyenesek metszése. Komplikált feladatok egyenesekkel és síkokkal. Az egyenes és síkidomok vetett árnyéka. **Tanította:** Szappanos Béla.

12. **Szépírás** heti 1 órán. Évi órák összege: 32. **Tananyag:** Magyar és német folyóírás. **Tanította:** Szappanos Béla.

13. **Ének**, úgy mint az I. osztályban.

14. **Testgyakorlás**, úgy mint az I. osztályban.

III. Osztály.

Osztályfőnök: **Kocsis Samu.**

1. **Róm. kath. hittan** heti 2 órán, évi órák összege: 58.
T a n a n y a g: Az egyházi szertartások. Szertartástan. T a n i t o t t a: Németh Zsigmond, róm. kath. segédlelkész.

2. **Gör. kel. hittan** heti 1 órán. Szertartás I. rész. T a n i t o t t a: Gregorovits V. gör. kel. lelkész.

3. **Ág. ev hittan** heti 1 órán. Katekizmus és bibliai történetek. T a n i t o t t a: Dégay Kálmán.

4. **Izraelita hittan** heti 2 órán, évi órák összege: 60.
a) Bibliai fordítás. Szemelvények Mózes III., IV. és V. könyvéből. b) Zsoltárok: 1, 3, 6, 15, 19, 23, 24, 27, 30, 33, 34, 100, 130. eredeti héber szövegének fordítása és részben betéve tanulása. Imádságok ismertetése és a 13. hitágazat.

5. **Magyar nyelv** heti 4 órán. Évi órák összege: 130.
A történelmi ismeretek mélyítését célozó, továbbá a magyar népeletből vett és vegyes olvasmányok. 5 elbeszélő költemény könyv nélkül. Rendszeres nyelvtan: hangtan, szótan, mondat-
tan. A hangsúlyos versről: rhytmus, ütem, rim. 20 iskolai írásbeli dolgozat: tulnyomó részben a tárgyalt olvasmányok és költemények alapján, kisebb részben a különböző tantárgyak feldolgozott anyagából. T a n i t o t t a: Kocsis Samu.

6. **Német nyelv** heti 3 órán. Évi órák összege: 96.

T a n a n y a g: A beszédrészek: a névelő és használata, a főnevek, a főnevek ejtegetése, a szóösszetétel, a melléknév, a melléknév ejtegetése és fokozása, a számnév, névmások nevei és ejtegetésök, a segédigék ragozása, az igeragozás a jelentő módban; a viszonzások. Egyszerű és összetett mondatok, fő- és bővített mondat, fő- és mellékmondat. 73 gyakorlat, 16 iskolai írásbeli dolgozat. **T a n i t o t t a:** Katona Sándor.

7. **Számтан** heti 2 órán. Évi órák összege: 65. **T a n a n y a g:** A múlt évi tananyag ismétlése után az összetett hármasszabályra tartozó feladatoknak megoldása következtetés és aránylatok útján. Vonalmódszer. Kamatszámítás és annak képletei. Középhatáridő és középkamatláb számítása. Arányos osztás; egyszerű és összetett társaságyszabály. Keverési számítások. Arany- és ezüstárak számítása. Láncszabály. **T a n i t o t t a:** Dégay Kálmán.

8. **Mértan** heti 2 órán. Évi órák összege: 63. **T a n a n y a g:** Tájékozás. A kör mint mértani hely. Távolságok mérése, rajzolása, összeadása, kivonása, sokszorozása és osztása; szögek másolása, összeadása, kivonása, sokszorozása és osztása. Párhuzamosak szerkesztése. A rhombus és az egyenlő-oldalu háromszög tulajdonságain alapuló szerkesztések. Különböző háromszögek szerkesztése. Három hely térképe; négy és több hely térképe. Idomok másolása.

A kör érintője és húrja. Körök relatív fekvése. Szabályos sokszögek szerkesztése s tulajdonságai. Kúpszelet vonalak. **T a n i t o t t a:** az első félévben Mondok Ferenc, a II. félévben Szappanos Béla.

9. **Természetráajz** heti 3 órán. Évi órák összege: 91. **T a n a n y a g:** Az I. osztályban szerzett természetráajzi ismeretek ismétlése után a konyhakerti-, ipari-, gazdasági- és

takarmánynövények. A lombos fák és bokrok. Tűlevelű fák. A külföldi nevezetesebb növények. Virágtalan növények. A növények külső, belső alkotása és élete. A föld terméyeinek kapcsolatossága. Növényrendszerek

Az ásványok tulajdonságairól általában. Természettani és vegytani tulajdonságok. A kőzetanból a nevezetesebb tömeges összetett kőzetek, palás- és törmelék-kőzetek. A földtan főbb vonásokban T a n i t o t t a az I. félévben Mondok Ferenc, a II. félévben Dégay Kálmán.

10. **Földrajz** heti 2 órán. Évi órák összege: 65 T a n a n y a g : Afrika, Amerika és Ausztrália földrajza és a fölfedezések története. T a n i t o t t a : Katona Sándor.

11. **Történelem** heti 2 órán. Évi órák összege: 63. T a n a n y a g : Hazánk története a magyarok beköltözése előtt, inkább életrajzokhoz kötve: A magyarok története a fejedelmek korában. Magyarország megalapítása a királyság és a kereszténység által. Magyarország mint európai hatalom. A nemzet küzdelme a hazaért és függetlenségeért. Magyarország mint örökös királyság. Magyarország a jelenben. T a n i t o t t a : Katona Sándor.

12 **Szabadkézi rajz** heti 2 órán. Évi órák összege: 76. T a n a n y a g : Görög, perzsa és renaissance stylizált virágok és sikdiszitmények, előrajzolás után stylszerű színezéssel. Gypsz utáni rajzolás, árnyékolás és válogatott aquarell nyomású minták után festés. T a n i t o t t a : Szappanos Béla.

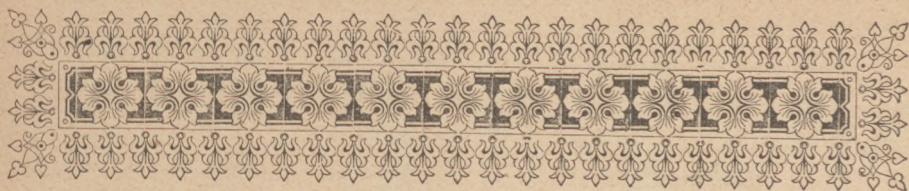
13. **Mértani rajz** heti 2 órán. Évi órák összege: 70. T a n a n y a g : A II osztály tananyagának ismétlése: a kocka, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb ábrázolása, síkmetszetei és hálózata; ezek vetett és saját árnyéka 2 képsíkon. T a n i t o t t a : Szappanos Béla.

14. **Szépirás** heti 1 órán. Évi órák összege: 30.
T a n a n y a g: Kerek írás. (Rond) T a n i t o t t a: Dégay Kálmán.

15. **Ének** heti 1 órán. Évi órák összege: 27. T a n a n y a g: Egy és kétszólamú énekek begyakorlása. T a n i t o t t a: Dégay Kálmán.

16. **Testgyakorlás** heti 1 órán. Évi órák összege: 16.
T a n a n y a g: Összetett szabadgyakorlatok és különösen labdajátékok. T a n i t o t t a: az I. félévben Mondok Ferenc, a II. félévben Szappanos Béla.

IV. Osztály.

Osztályfőnök: I. félévben **Mondok Ferenc**, II félévben **Dégay Kálmán**.

1. Róm. kath. hittan úgy mint a III. osztályban.
2. Gör. kel. hittan heti 1 órán. Szertartástan II. r.
3. Izr. hittan úgy mint a III. osztályban.
4. Magyar nyelv heti 3 órán. Évi órák összege: 93.

Olvasmányok: Arany Toldija és mindazok a szemelvények, amelyek a kézi könyvben foglaltatnak. Elméleti rész: az írásmód és fajai. Az írás egyszerűbb módjának kellékei. Az írásművek megszerkesztése és felosztása. A közéleti fogalmazványok. A szép írásmód és eszközei. Az irodalmi írásművek: elbeszélés, leírás, értekezés, szónoki beszéd. Az időmértékes verselés. A 4 éven keresztül tanult költemények és a Toldi alapján rövid tájékoztatás a költői művekről és fajaikról. 16 írásbeli dolgozat szoros kapcsolatban a megismert anyaggal. **Tanítottak:** Kocsis Samu.

5. Német nyelv heti 3 órán. Évi órák összege: 99.
Tananyag: A III. osztályban tanítottak rövid ismétlése után a határozók, elüljárók, kötőszók és indulatszók. Szóképzés. Az egyszerű mondat és részei: alany, állítmány, jelző, kiegészítő és határozó. Összetett, összevont és csonkitott

mondatok. Fő- és mellékmondat. A szórend. Szótanulás. 94 fordítási gyakorlat. 9 olvasmány földolgozása. 18 írásbeli dolgozat. Tanította: Katona Sándor.

6. **Számтан** heti 2 órán. Évi órák összege: 64. Tananyag: A hazai, valamint a legfontosabb külföldi pénzürendszerek ismertetése átszámításokkal. Értékpapírok és árfolyam számítás, Váltóleszámitolás és redukálás. — Az ellentett szám — a hat első alpművelet betűkkel. Elsőfoku egyenletek egy ismeretlennel. Tanította: Dégay Kálmán.

7. **Mértan** heti 2 órán. Évi órák összege: 62. Tananyag: A gyakorlati földmérés elemei. Távolságok kitzúzése, közvetlen és közvetett mérése. Területek felvétele háromszögelés által, koordináták módszere szerint, egy —, két vagy több álláspontból és kerületből mérőasztallal. Idomok átalakítása. Határigazítás és tagosítás. Nivellálás. Mértani testek felülete és köbtartalma. Töltések, árkok, kőrakások, boltozatok és falak térfogatszámítása. Tanította az I. félévben Mondok Ferenc, a II. félévben Szappanos Béla.

8. **Természettan** heti 3 órán. Évi órák összege: 81. Tananyag: Az anyag tulajdonságai és szerkezete. Az egyenletes, egyenletesen gyorsuló, változó és az összetett mozgások. Az erő és mérése, Munka és mérése munkasiker, erély. Erők összetétele és szétbontása. Súlypont és egyensúly. Az egyszerű gépek és az azokon alapuló készülékek. Inga, körmozgás és ezek alkalmazása a gyakorlati életben. — A folyadékok tulajdonságai. Közlekedő edények. Archimedesz törvénye és az uszás. Fajsúly. A levegő tulajdonságai. Barometer. Mariotte törvénye és az azon alapuló készülékek; minden a meglevő eszközökkel kísérleti alapon. Tanította: az I. félévben Mondok Ferenc, a II. félévben Dégay Kálmán.

9. **Földrajz** heti 2 órán. Évi órák összege: 64. Tan-

a n y a g : A földrajz feladata és felosztása. A föld alakja és nagysága. Tájékozás a földön és a világegyetemben : a Nap, a Hold, a Föld mozgása, a Nap- és Holdfogyatkozás ; a bolygók, üstökösök és hulló-csillagok. A szárazföld keletkezése, vulkanizmus, százados emelkedés és süllyedés, koralképződmények, a víz, a tengerek, a szárazföldi vizek, a levegő, az égélj, a levegő mozgása ; az állatok, növények és ásványok elterjedése a földön, az ember. A Föld öt része politikai földrajzának áttekintése. T a n i t o t t a : Katona Sándor.

10. **Történelem** heti 3 órán. Évi órák összege : 98.
T a n a n y a g : Ó-kor. Az ó-kori népek, különösen a görögök és rómaiak története s művelődési és társadalmi viszonyaik. Középkor : A népvándorlás. A kelet római birodalom és a mohamedánus világ. A császárság és pápaság intézménye s ezek harcai. A hűbértség. A keresztes háborúk. A középkori intézmények bomlása. T a n i t o t t a : Katona Sándor.

11. **Szabdkézi rajz** heti 3 órán. Évi órák összege : 92.
T a n a g y a g : A látszattan elmélete. Mértani testek, később test csoportok látszati rajzolása és árnyékolása : Természeti tárgyaknak kisebbitett famodellek utáni rajzolása — később használati tárgyak — gyümölcsök, edények, virágok, madarak stb. rajzolása és színezése. T a n i t o t t a : Szappanos Béla.

12 **Mértani rajz** heti 2 órán. Évi órák összege : 55.
T a n a n y a g : Pontok, egyenesek, síkidomok (különösen négyzet és kör) perspektivikus képei. Az egyenesek törvényei. A testek (koczká, hasáb, kúp, gömb) perspektivikus képei átmetszés és distanczmódszer szerint. A tanultak szemlélése a szabad természetben — összefüggésbe hozva a rajzolással. T a n i t o t t a : Szappanos Béla.

13. **Ének** úgy mint a III. osztályban.

14. **Testgyakorlat** úgy mint a III. osztályban.

V

Értesítés a jövő 1907-1908. iskolai évre.

A) *A szülőknek:*

Községünk lakóinak tulnyomó része gazdálkodással foglalkozik. Kisebb hányada iparos és kereskedő. Lakosságunk foglalkozásának az összes iskolai intézmények között tehát legjobban oly irányú iskola felel meg, mely a gazdasági, ipari és kereskedői pályára lépőknek megadja azt a legszükségesebb alpműveltséget, amely ezen pályák jobbsikerű, azaz eredményesebb betöltéséhez mint alap okvetlenül megkívántatik. Van egy iskolai intézmény, amelynek kezdettől fogva volt — és ma is a végcélja az, hogy a gazdasági, ipari és kereskedelmi pályára lépő ifjaknak a foglalkozásuk okszerű vezetéséhez szükséges értelmi képzettséget és gyakorlati ismereteket megadja. Ez az iskolai intézmény a polg fiiskola,

A polgári iskola tehát nem a tudományos pályákra törekvő ifjuságnak előiskolája hanem a termelés, feldolgozást és kereskedést szolgáló életpályák középfoku iskolája.

Ha vannak azonban szülők, kik fiaikat tudományos pályára óhajtják képeztetni, azok is a polgári iskolába járathatják azokat, gondoskodniok kell azonban, hogy fiaik a latin.

illetve francia nyelvet a középiskolai tanterv kivánalmainak megfelelően magánuton elsajátítnassák, mert e tárgyak nem tartoznak a polgári iskola kötelező tárgyai közé. Ha erről gondoskodtak, haik a polgári iskola negyedik osztályának sikeres elvégzése és a köteles felvételi vizsgának eredményes letévése után felléphetnek a gimnázium, illetve a reáliskola V. osztályába.

A polgári iskola négy alsó osztálya a középiskolák négy alsóbb osztályával egyébként egyenlőrangú iskola lévén, átléphet a tanuló a felső kereskedelmi iskolába; a középipar-tanodába vagy felső építő ipariskolába; az el. isk. tanítóképző intézetbe; a mechanikai tanműhelybe; az országos mintarajz-iskolába; a cs. és kir. hadapród-iskolába; a magy. kir. honvéd főreáliskolába; a magy. kir. honvéd hadapród-iskolába; a cs. és kir. hadtengerészeti akadémiába; a magy. kir. tengerészeti akadémiába.

Ha valaki a polgári iskola hat osztályát végzi, (ami nálunk csak magánuton lehetséges) akkor átléphet az erdészeti intézetekbe; a cs. és kir. hadapród-iskola és hadtengerészeti akadémia III évfolyamába; alkalmaztathatja magát állami hivatalokra, vasuti gyakornokságra, a nem kincstárilag kezelt postai, távirdai kezelői szolgálatra, számtiszti hivatalokra, a minisztériumoknál vámi, pénzügyőri, fogyasztási adói, pénz- és adó-őrségi, dohánybeváltási, gyártási és eladási, bélyegző és só-hivataloknál, a megyéknél segéd és kezelői állomásokra. Alkalmazható ipari és kereskedelmi, biztosítótársulatoknál, pénzintézeteknél. Ha a latin nyelvből vizsgázik gyógyszerész is lehet.

Reménylen, hogy e rövid tájékoztatást a szülők szívesen fogadják, mert így iskolánkba járó gyermekeik jövőjének alakulását legalább részben intézhetik.

1) *Tudnivalók a rendes (nyilvános) tanulóknak;*

Az 1907—1908-ik, vagyis a jövő isk. évben a beiratások szeptember hó 2-án kezdődnek, polg. iskolánk igazgatói irodájában és tartanak szept. 5-ig bezárólag, naponként délelőtti 8—11 óráig. Későbbben jelentkezők indokolt késedelmzésök igazolása esetén egész szeptember hó végéig vétetnek fel. A szeptemberen túl jelentkezők felvételéhez — csak fel-folyamodással nyerhető — kir. tanfelügyelői engedély szükséges. Bármely osztályba lépőknél az esetlegesen szükséges felvételi vizsgálat a jelentkezés napján fog megtartatni.

A javító és tanterv különbözőzeti vizsgálatok szeptember hó 5-én d. u 2 órától kezdetten lesznek megtartva és a magánvizsgálatok szept hó 6-án. Szept. 7-én az ünnepélyes „Veni Sancte.“, az iskolai rendtartási és fegyelmi szabályoknak felolvasása s kellő értelmezése, továbbá egyéb tudnivalóknak kihirdetése után megkezdjük a rendes tanításokat

A tanulók és a felvételi feltételek:

- 1 Az intézet tanulói lehetnek rendes és magántanulók
- 2 A rendes tanulók és azon magántanulók felvétele, kik a tanév végén óhajtanak magánvizsgát tenni, fentjelzett napokon történik. A felvételre kitűzött utolsó nap után október elejéig. csak igazolandó alapos oknál fogva veszi fel a tanulókat az igazgató, azontul rendkívüli esetben megy. kir. tanfelügyelő engedélylyel vétetnek fel. A későbbi iratkozások tehát csak tanfelügyelői engedélylyel történhetnek, ha az illetők az időközben elhaladott tanulmányok ismeretét szóbeli vizsgán igazolják.
- 3 A polg. isk. első osztályába szabályszerűen csak oly tanuló iratkozhatik:

a) aki, életének legalább 9 évét betöltötte;

b) kinek az elemi (nép) isk. negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ebbeli ismereteit az evégre elrendelt felvételi vizsgálat után igazolja.

4. A polg. iskolába lépő tanuló, bármely nemzetiséghez tartozik, köteles a magyar nyelvet is tudni annyira, hogy a törvény által ezen iskolában elrendelt magyar nyelvi oktatásban fennakadás nélkül részt vehessen.

5. A polg. isk. bármely osztályába bevelhető minden oly tanuló, aki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik és az azon osztályban megkívántató előkészültségről vizsgálat után bizonyosságot tesz.

6. A középiskolából a polg. iskolába átlépni kívánó tanuló felvétetik :

a) elsőrendű bizonyítványa alapján ;

b) másodrendű bizonyítványa alapján, ha az illető tanuló gimnáziumban latin vagy görög nyelvből, reáliskolában francia nyelvből kapott elégtelen osztályzátot, de a többi tantárgyakból legalább elégséges érdemjegye van.

Amennyiben azokban a középiskolák és a polg. iskola tantervei között lényeges eltérések vannak, melyek az átlépés alkalmából figyelmen kívül nem hagyhatók, azért a középiskolából polg. iskolába átlépő tanuló, a polg. iskola megelőző osztályaiban előforduló azon tananyagból, melyet a középiskolában nem tanult és bármely a polg. isk. későbbi osztályaiban nem fog pótolni, felvételi vizsgálatra köteleztetik. Ha a tanuló ezen felv. vizsgálatnak azonnal való letehetésére nincs elkészülve, akkor neki előkészülés céljából az évi osztályvizsgálat idejéig terjedő határidő engedélyezhető ; osztályvizsgálatra azonban ily tanuló csak a felv. vizsgálat előzetes sikeres letétele után bocsáttatik. E vizsgálat díja tárgyanként 4 korona

7. Oly tanuló, ki a középiskolában a 6) alatt b) pontban említett tárgyakat leszámítva, egy vagy legfeljebb két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, szintén felvehető a polg. isk. megfelelő magasabb osztályába, ha a 6) pont negyedik bekezdésében említett tantervi különbözetből teendő vizsgálaton kívül azon tantárgyakból, melyekből elégtelen osztályzata van, a polg. iskolában a felvételt megelőzőleg sikeres felv. vizsgát tesz. — Ezen esetben azonban a felvételi vizsgálatra bocsátáshoz a kir. Tanfelügyelő engedélye szükséges.

8. Oly tanuló, ki a középisk. valamely osztályát eredménytelenül ismételte s ennél fogva tanulmányait a középiskolában nem folytathatja, polg. isk.-ban az ismételt osztálynak megfelelő, sőt amennyiben osztályzat tekintetében a 6. alatti b) pontban támasztott feltételeknek megfelel, a következő felső oszt. ba is felvehető.

9. A felvételnél megkívánatik a növendékek szülőjének, gyámjának v. ezek helyettesének jelenléte. Azon szülők v. gyámok, akik nem az intézet székhelyén laknak, kötelesek olyan alkalmas s helybenlakó helyttest bejelenteni, akire a házi felügyeletet illető kötelezettségeiket átruházták s aki az intézet közléseit az ő nevükben elfogadja és foganatosítja. — Az e tekintetben beálló változást a szülők v. gyámok kötelesek az igazgatóval tudatni, mint viszont az igazgató is köteles az illető szülőket vagy gyámokat figyelmeztetni arra, ha változást v. intézkedést lát szükségesnek.

10. A felvételt az igazgató teljesíti s vidéki tanulók után évenként beíraskor 20 kor, tandíjat vesz. — A felvételt jelentkezőknek magukkal kell hozniok: keresztlevelet, illetve születési bizonyítványt; továbbá oltási, illetve újraoltási s a megelőző évben végzett tanulmányokról hiteles isk. bizonyítványt. Tartozik még minden növendék az arra

illetékes orvos által díjmentesen kiállított bélyegmentes bizonyítvánnyal igazolni, hogy szemei trachomamentesek.

11. Azon tanulók, kik magukat testi fogyatkozás miatt a rajz, szépirás, vagy testgyakorlás tanulása alól felmentetni kívánják, tisztí orvos által kiállított orvosi bizonyítványt kötelesek bemutatni. Egy fél évig terjedő időre a felmentést az iskolaszék adja meg, fél évnél hosszabb időre, vagy véglegesen a tanulót csak a kir. Tanfelügyelő mentheti fel.

12. A felvett tanuló beiratkozása által aláveti magát az intézet rendszabályainak és a tantestület által év közben hozandó mindennemű rendszabályának úgy, hogy ezek alól őt a szülők s ezek helyettesei sem menthetik fel.

13. Azon tanuló, ki leg'eljebb három tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, a tantestület által a következő iskolai év elején javító-vizsgálatra bocsátható. Aki három tárgynál többlől bukott, annak ismételnie kell az osztályt, mint szintén annak is, aki a javító vizsgálaton bárcsak egy tárgyból is újra megbukott.

A pót- és javítóvizsgálatokat kérő folyamodványok augusztus hó 15 napjáig magánvizsgálatok után pedig azonnal az igazgatósághoz nyujtandók be.

14. Az elégtelen érdemjegy kijavítására a tanuló csak azon esetben bir igényyel, ha a javításra szóló engedélyt a fent megszabott időben kérelmezi és tanulói pályáját meg nem szakította. Oly tanuló, aki a folyamodvány beadására megszabott határidőt elmulasztja, vagy az iskolát odahagyta, előbbi időből származó elégtelen érdemjegyeinek kijavítására többé igénynyel nem bir, hanem az egész osztályt ismételnie tartozik, vagy az egész osztályról magánvizsgálatot köteles tenni.

15. Szegénységöket igazolni tudó helybeli tanulók a készlet erejéig tankönyvekkel és taneszközökkel fognak ellátni az iskola'entartó által.

Vidéki szülők gyermekeik elhelyezése iránt teljes bizalommal fordulhatnak az igazgatósághoz.

C) *Tudnivaló magántanulóknak:*

1. **Vizsgálatok.** Magánvizsga évenként négy ízben van, és pedig a tanév elején, Karácsony táján, Husvét táján és a Tanév végén.

A magánvizsgálat írásbeli és szóbeli. Az írásbeli vizsgálat megelőzi a szóbeli vizsgálatot.

Tárgyai: a magyar nyelv, német nyelv, számtan, rajz és a széíírás. A testgyakorlat és az ének nem képezi magánvizsgálat tárgyát.

2. **Egyes tantárgyak alól való felmentés.** Felmentésnek a magánvizsgálatoknál csupán a szabadkézi és mértani rajznak gyakorlati részéből — leányoknál a női kézimunkából — van helye tisztí orvosi bizonyítvány alapján, testi hiba okából. A fölmentést a kir. Tanfelügyelő adhatja meg; a kérvény az igazgatónál nyujtandó be

3. **Vizsgaengedélyek.** Az olyan fiu magántanulók, kik a tanév elején megfelelő életkor és az előző osztály elvégzését igazoló iskolai bizonyítvány alapján beiratkoztak, ugyanazon tanév végén akadálytalanul bocsáttatnak magánvizsgálatra.

Elemi iskolai bizonyítvánnyal a tanév elején csak a polgári iskola első osztályába lehet beiratkozni magántanulónak.

Más megyebeliek magántanulókul fel nem vehetők, sőt nem is vizsgálhatnak, ha megyéjökben polg iskola van.

A vizsgálati engedélyért minden más esetben folyamodni kell.

Az olyan bácsmegyei illetőségű magántanulóknak, akik egy, vagy legelőjebb két osztályból kívánnak egyszerre magán-

vizsgát tenni, az engedély megadásáért Bács vármegye kir. Tanfelügyelőjéhez kell folyamodniok.

A kérvényt minden esetben az igazgatósághoz kell beadni.

A kérvényhez mellékelni kell a születési bizonyítványt, a folyamodó eddigi tanulmányait igazoló összes iskolai bizonyítványokat és az állandó lakhelyét igazoló községi bizonyítványt és ezenkívül azok, akik már nem állanak szülői gondozás alatt s akik tanulmányaikat megszakították, foglalkozásukat és erkölcsi magaviseletüket hiteles hatósági bizonyítvánnyal kötelesek igazolni.

Szegénységi bizonyítvány alapján a folyamodvány és mellékletei bélyegmentesek, különben a törvényes bélyegilleték alá esnek.

Túlkorúság a vizsgálatra bocsátó engedély megadásánál akadályul nem szolgál.

Iskolánkban V. és VI. osztályos polg. isk. magántanulók is tehetnek magánvizsgálatot

Az elemi iskola 5. vagy 6. osztályát végzett növendékek engedélyt kérhetnek a polgári iskola II. illetőleg III. osztályára. A megfelelő magasabb osztályra ugyancsak engedélyre jogosultak azok a középiskolai és felső kereskedelmi iskolai tanulók, akik a latin, görög, vagy a francia nyelvből kaptak elégtelen osztályzatot. Megjegyzem azonban, hogy az ilyen jelentkezőknek a magánvizsga előtt azon tananyagból, melyet a másfokú iskolákban nem tanultak, tantervkülönbözeti vizsgálatot*) kell tenniök s csak ennek sikeres kiállása után bocsáthatók magánvizsgára, A tantervkülönbözeti vizsgálatért tárgyanként 4 korona fizetendő.

4. Vizsgálati díjak. Egy osztályból teendő magánvizsgálatért 50 korona, osztály-összevonás esetén 80 korona vizsgálati díj fizetendő.

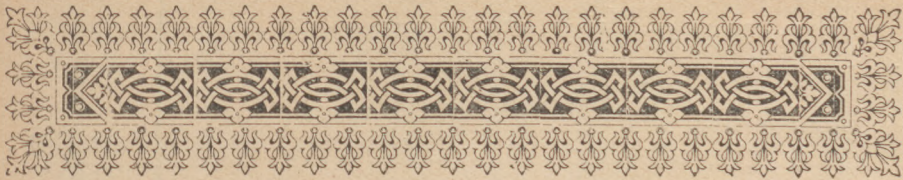
* (lásd következő fejezetet.)

5. Figyelmeztetés. Azon magántanuló, aki a részére engedélyezett magánvizsgálaton nem jelenik meg, vagy arról vizsgálat közben visszalép, csak újabb engedély folytán és csak a következő szabályszerű határidőben hocsátható ismét magánvizsgálatra s a befizetett díjak visszafizetését, vagy ezeknek az újra engedélyezett vizsgálatnál való beszámolását nem igényelheti.

6. Leányok magánvizsgálata. A magánvizsgálati engedélyt kivételesen és különös méltánylást érdemlő esetekben nők is megkapják. Ezeknek az engedélyért Bácsvármegye kir. Tanfelügyelőjéhez kell folyamodni. A kérvény az igazgatónál adandó be.

A fennebb előadottak ezekre is kötelezők, de megjegyzem, hogy a nők a polgári leányiskola tananyagából tesznek magánvizsgálatot. A tananyag felől tájékozlathatják magukat bármelyik polgári leányiskola értesítőjéből, vagy a polgári leányiskolák számára kiadott tantervből, mely 40 fillérért a m. kir. tud. egyetemi nyomdában kapható. (Budapest, I., Vár. Iskolatér 3. sz.)

VI

Tantervkülönbözeti vizsgálatok anyaga.

A) *Elemi iskolai:*

1) V. osztályból polg. isk. II. oszt.-ba:

1. Számításból. Időszámítás Közönséges és tizedes törtekkel alapműveletek.

2. Mértanból. Idomok összeillősége, symmetriája és hasonlósága Területszámítás.

3. Ábrázoló mértanból. A szerkesztő síkméretan elemei.

4. Természetrajzból. Növény- és ásványtan elemei.

2) VI. osztályból polg. isk. III. oszt.-ba.

1. Magyar nyelvből. Összetett szerkezetű mondatok taglalása és szerkesztése Mellé- és alárendelt mondatok viszonya. A szókötés (a határozók u. n. igekiegészítők tana), Szóképzés.

2. Számításból. Időszámítás Műveletek közönséges és tizedes törtekkel. Számolási előnyök. Számítási műveletek korlátolt pontossággal. Olasz gyakorlat.

3. Mértanból. Idomok összeillősége, symmetriája és hasonlósága. Területszámítás. A mértani testek hálózata. A testek térfogatának és felszínének meghatározása.

4. Az ábrázoló mértanból. Szerkesztő síkmértan elemei. Vetülettan elemei: pont, vonal siktérbeli helyzetének meghatározása, egymáshoz való viszonya

5. Természetrajzból. Növény-, ásvány- és állattan elemei.

B) Gimnáziumi:

1) I. osztályból polg. isk. II. oszt.-ba.

1. Természetrajzból. A polg. isk. I. oszt. számára előírt anyag az ásványtanból.

2. Földrajzból. Ausztria.

2.) II. osztályból polg. isk. III. oszt.-ba.

1. Természetrajzból. Ásványtan.

2. Ábrázoló mértanból. Vetülettan elemei: pont, vonal, siktérbeli helyzetének meghatározása, egymáshoz való viszonya.

3) III. osztályból polg. isk. IV. oszt.-ba.

1. Magyar nyelvből A hangsúlyos vers.

2. Számtanból. Határidőszámolás. Elegyítési feladatok.

3. Természetrajzból. Az ásványtan, közettan és geologia alapvonalai.

4. Ábrázoló mértanból. Vetülettan elemei: pont, vonal siktérbeli helyzetének meghatározása, egymáshoz való viszonya Mértani testek ábrázolása. Árnyék és perspektíva (látkép) szerkesztése.

4.) IV. osztályból polg. isk. V. oszt.-ba.

1. Számtanból. Határidőszámítás. Elegyítési feladatok.

2. Természetrajzból. Ásvány-, kőzet és földtan.

3 Természettanból. A testek általános tulajdonságai. A testek mozgása. Az erő s azok súlyegylene. A munka. A gépek.

4. Ábrázoló mértanból. A polg. isk. II. III. és IV. osztályaira előirt teljes anyag.

5.) V. osztályból polg. isk. VI. oszt.-ba.

1. Szám-tanból. Határidőszámolás, elegyítési feladatok. Logarithmus. Regula falsi. Elsőfoku számtani és mértani sorok. Kamatos-kamat.

2. Természettanból. A polgári iskola IV. és V. osztálya számára előirt tananyag.

3. Alkotmánytanból. A polg. isk. V. osztálya számára előirt teljes anyag

4. Természetrájzból. Ásvány-, kőzet és földtan.

5. Ábrázoló mértanból. A polgári iskola II-V. osztályai számára előirt teljes anyag.

6. Könyvvitelből. Egyszerű könyvvitel.

C) *Reáliskolai:*

1) I osztályból a polg. isk. II. oszt.-ba.

1. Természetrájzból. Ásványtan.

2. Földrajzból. Ausztria.

2. II. osztályból polg. isk. III. oszt.-ba.

1. Természetrájzból. Ásványtan.

2. Ábrázoló mértanból. A polgári isk. II. osztálynak anyaga.

3.) III osztályból a polg. isk. IV. oszt.-ba.

1. Magyar nyelvből. Hangsúlyos vers.

2. Szám-tanból. Határidőszámolás. Elegyítési feladatok.

3. Természetrájzból. Ásvány-, föld- és kőzetan.

4. Ábrázoló mértanból. A polg. isk. II. és III. oszt. számára előírt anyag.

4) IV. osztályból a polg. isk. V. oszt -ba :

1. Történelemből. A polgári iskola IV. oszt.-nak történelmi anyaga.

2. Számtanból. Határidőszámolás. Elegyítési feladatok

3. Természetrájzból. Ásvány-, kőzet- és földtan

4. Ábrázoló mértanból. A polg isk. II., III és IV. osztályai számára előírt anyag.

5) V. osztályból polg. isk. VI. oszt -ba.

1. Számtanból. Határidő számolás. Elegyítési feladatok. Logarithmus. Regula Falsi. Elsőfoku számtani és mértani sorok. Kamatos-kamat.

2. Könyvvitelből. Egyszerű könyvvitel

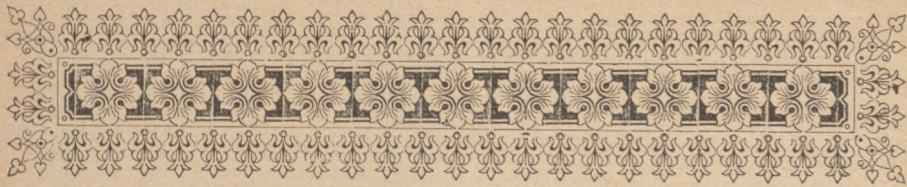
3. Alkotmánytanból. A polg isk. V. osztály tananyaga.

4. Történelemből. A polg. isk. V. oszt. tananyaga

5. Természetrájzból. Közé- és földtan.

6. Ábrázoló mértanból A polg isk II-V osztályainak anyaga.

VII

Egy pár szó a szülőkhöz és az érdeklődőkhöz.

Az Értesítő nem tarthat számot arra, hogy nagy olvasóközönsége legyen. Föltehető és remélhető azonban, hogy legalább azok, a kik gyermekeik révén, vagy bármely más okból iskolánk iránt érdeklődnek: figyelmükre fogják méltatni és jóakarattal fogadják, a mit jóakarattal kínál.

Szemellátható dolog, hogy az életviszonyok napról-napra bonyolultabbakká válnak, a megélhetés gondja egyre súlyosabb. E jelenség természetes következménye csak a fokozottabb munka és a fejlettebb munkaeszközök lehetnek. Minthogy az iskola mindig a jövő számára dolgozik, — hisz a gyermek a jövő férfia — elsőrendű feladatának kell, hogy ismerje a munkára és a kötelesség folytonos teljesítésére való szoktatást, odáig kell fejlesztenie a felfogó, megértő képességet, hogy a legkülömbözőbb életútak bármelyikének alapul szolgálhasson. Valóságos harc az élet, a melyben azé a győzelem, a ki tovább győzi munkával s jobbak a fegyverei: az eszközök. Tanultság és műveltség már ma is olyan szükségletek ebben a harcban, a melyek nélkül meg nem lehetünk; de még sokkal nagyobb szükség lesz rájuk a jövőben. Az iskola

az ő kis katonáját mindenféle fegyverrel föl akarja övezni, mert tisztában van vele, hogy ezzel az egyén boldogulásának, a faj erősödésének, a haza fölvirágzásának tesz szolgálatot. De ugyan mit is szólna a szülő, ha valami jóakarója azt tanácsolná neki, hogy csak minél gyöngébben készítse elő gyermekét a jövő küzdelemre? Vagy milyen érzéseket kelt a gondolkodó magyar emberben annak a hangoztatása, hogy igen sokat követelnek a gyermektől az iskolában? Hát a jövőbeli Magyarországnak már kevésbé jellemes polgárookra, vagy kisebb tudású s műveltségű hazafiakra lesz szüksége? Sokan vannak, a kik a tanítás anyagában válogatnak: ez nem szükséges, ennek nem veszi hasznát a gyerek stb. Ezeknek a nagy Eötvös felel: „Vajjon csak a haszon-e mérlege tetteinknek? Ha úgy, akkor Leonidas dicső halála balgaság.“ S aztán ki mondhatja meg azt előre, hogy a gyermek mely irányú képességének veszi hasznát a férfi? De még ha az összehangzó, egységes nevelés tételét figyelmen kívül hagyjuk is, nem tehetjük ezt a hivatalos tantervre vonatkozólag. Itt már törvényről van szó, a melynek következtében az iskola munkája zárt mederben foly, általánosan elfogadott és sok tekintetben meghatározott szabályok szerint történik. Ezen szabályok alkalmazásába kell a tanítónak belevinnie egész lelkét, teljes tudását, tehát egyénisége legjavát, már t. i. a milyen van neki. És bele is viszi, mert hivatásos tanító nem is tud másként, mint egész lelkéből tanítani. Honnan van tehát, — kérdezhetik sokan s talán nem is egészen ok nélkül mosolyogva — hogy az iskola munkája nem elég eredményes?

Erre a kérdésre feleletet adni a magam csekélységének éreztében nem vállalkozhatom s a mai kételkedő világban el sem hinnék — nekem. Pedig, hogy ennek a jelenségnek nem kicsinyelhető okai vannak s hogy ezek az okok országszerte

kezdenek divatosak lenni: mutatja az a körülmény, hogy az Orsz. Középisk. Tanáregyesület múlt évi pécsi közgyűlésén az elnök: Beöthy Zsolt megnyitó beszédében foglalkozott velök. Az ő tekintélyének súlya, bizonyításának meggyőző ereje bizonyára nem maradnak hatástalanul, ámbár az egészből — annak rovására — csak egyes, a mi kis iskolánkra is vonatkozható részeket veszek ki.

„A túlterhelés jelszava zúg mindenfelé körülöttünk s nemcsak illetékes szakemberek hivatott fórumait foglalkoztatja a dolog rendje szerint, hanem izgató, vagy inkább lankasztó zajjal nyomul szülők és tanulók lelkébe. A tanuló azután otthon általában minél kevesebbet hall a kötelességteljesítés szükségéről, a munka erősítő örömről, a tudásnak fáradságot igénylő és érdemlő értékéről; csak a boldogulás külső akadályai, a vizsgálatokkal birkózzék meg. Az iskolai rend, az előmenetelére nézve támasztott követelmények reformjai, változtatásai mindig csak könnyítést, újra könnyítést célozzák s a mi szemünkben és az ő szemében egyaránt ingatagá teszik a színvonalat. A sajtó számos organuma a régi s úgynevezett elavult rendszer ok és haszon nélkül való zsarnokságának képeivel izgatja képzeletét, melynek a tanuló lassanként áldozatául kezdi érezni magát. Ha mindig és mindenfelől azt hallja, hogy ne dolgozzék többet a föltétlenül szükségesnél: a gyöngébb lelkű könnyen fogja minden iskolai kötelességét a maga éretlen bírálata alá vonni s könnyen tekint minden munkát fölösleges tehernek. Az iskola részéről pedig épen az, a mivel legjobb meggyőződése és buzgósága szerint a romboló hatásokat ellensúlyozni akarná: a komoly és igazságos szigor kegyetlen és elkésérítő igaztalanságnak tűnik föl előtte. Az iskola erkölcsi levegőjét, a férfias munkakészségnek, a szellemi haladás fáradsággal megszerzett örömeinek, a köte-

lességteljesítés szigorú gyakorlásának edző levegőjét, így rontják meg a meggondolatlan izgatás és ernyesztő sajnálkozás. — — —

Eszményi és gyakorlati érdeket egyensúlyozó munkánkban újra, meg újra megzavar, bizonyos irányban szinte megbénít egy másik követelésnek, a túlterheléssel iker jelígenek egyre terjedő hangoztatása. E követelés a gyakorlati cél föltétlen uralmára vonatkozik iskoláink tanító munkájában, leghangosabb szélsőségeiben egyenesen a hasznosság mérlegére vetve a tanulónak minden iskolai feladatát és kötelességét. A, Greguss Ágost szavával élve, „hamarkész“ tudósok igéi s a „még hamarabb kész“ hirdapok gúnyja befolyásolja a társadalom és a család fölfogását az iskoláról, bizalmatlanságot és tiszteletlenséget ültet lelkébe s együttműködésről, támogatásról nem is szólva, napról-napra tágítja azt az úrt, melynek betöltésén minden erőnkkel, légjobb törekvésünkkel szinte hiába dolgozunk. A követelés, támadás, gúny áthatnak az iskola falán, mohó fülekre találnak növendékeinknél, hányat zavnak meg közülök a lelki felemelkedés, a kötelességteljesítés útján, hányat ragadnak a kétségbeesés végzetes meggondolatlanságaira! Hol keressük a felelősséget? — — —

Ez a tekintély (t. i. a tanító tekintélye) is megváltozott, sőt foszladozóban van, egyrészt a szülei házaknak idegenkedő bizalmatlansága által, melyek gyakrabban nézik a tanítót gyermekeik előmenetele vizsgálzó és ítéletmondó gátjának, mint oktató és nevelő jótevőjének; másrészt a társadalmi és irodalmi támadásoknak szenvedélyesen sértő s igaztalanul általánosító módja miatt, melyeknek egy-egy rövid sora, vagy röpke szava nagyobb pusztítást végezhet a fiatal lelkekben, mint amit száz leikes tanár verejtékes munkája jóvá tehet. — — —

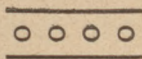
Nézzünk körül: az iskola tisztelete mindenfelé legelső, legszembetűnőbb erkölcsi bizonyítéka a nemzeti műveltségnek. —

Ezt a tiszteletet kívánjuk mi is az iskolának, legalább feladatának és itjuságának. E tiszteletre irányító és kétségtelen példát kívánjuk közéletünk vezetőitől; a maga érdekeinek megbecsülését ebben a tiszteletben társadmunkától; hivatásának e tisztelet tanusította nemes felfogását tanárságunktól; a maga jövőjének e tisztelet által való védelmét nemzetünktől. — — —

Szükségesnek látom e néhány sort és pedig főképen az idézetet ismételten a szülők és az érdeklődők jóakarató figyelmébe ajánlani. Ez nem vitairat. Itt pusztán arról van szó, miképen lehetne az iskola munkáját eredményesebbé tenni. A tanítónak egész élete, életének minden törekvése e cél megközelítéseben merül ki. „Olyan pályára lépnek ők, — mondja Samassa egri érsek — amely nem biztat kincsel, sem dicsőséggel, amely pálya egyhangú munkában telik el s olykor még a tudatlanok hátlanságával is találkozik.“ Ha munkálkodását nem koronázza a kívánt siker: nem az ő kára; de ha van eredmény, abból haszna van első sorban a tanulónak s vele a szülőnek; azután a társadalomnak s legmagasabb fokon: a hazának. Érdemes-e ezért valamit tenni?

Tegye meg hát mindenki a maga kötelességét!

Kocsis Samu.

VIII

Érdemjegyek és egyéb rövidítések magyarázata.

A) Érdemjegyek :

1) erkölcsi magaviseletben :

1,	annyi	mint	dicséretes,
2,	"	"	jó,
3,	"	"	tűrhető,
4,	"	"	szabálytalan,
5,	"	"	rossz ;

2) szorgalomban :

1,	annyi	mint	kitartó,
2,	"	"	kellő,
3,	"	"	változó,
4,	"	"	hanyagló,
5,	"	"	ceskély ;

3) tanulásbeli előhaladásban :

1,	annyi	mint	kitünő,
2,	"	"	jeles,

- 3, annyi mint jó,
 4, „ „ elégséges,
 5, „ „ elégtelen ;

4) *dolgozatok külalakja :*

- 1, annyi mint csinos,
 2, „ „ tiszta,
 3, „ „ rendes,
 4, „ „ tűrhető,
 5, „ „ rendetlen.
-

B) Egyébb rövidítések:

róm. kath.	annyi mint	római katolikus ;
gör. kel.	» »	görög keleti ;
ev. ref.	» »	evangélikus református ;
izr.	» »	izraelita ;
f. m.	» »	felmentetett ;
f. o. l.	» »	felsőbb osztályba léphet ;
o. i. u.	» »	osztály ismétlésre utasítatik ;
j. v. b.	» »	javitó vizsgálatra bocsáttatik ;
-

IX **Tanulók**
a) a rendes tanulók
Első

Sorszám	A tanuló neve és vallása	E L Ő				
		magaviseletből	szorgalomból	hittanból	ma-yarból	számítáncól
5	Almási Lukács r. k.	1	2	3	3	3
	Bozsó Mihály r. k.	1	3	3	4	2
	Bungin Milos g. k.	2	4	2	4	4
	Bús Lajos r. k.	3	5	2	5	4
	Cservenitz Aladár r. k.	3	4	1	4	4
	Domonkos Jenő r. k.	2	5	5	5	4
	Dukay Lukács r. k.	2	5	2	5	5
	Engel Andor izr.	3	4	4	4	4
	Grádity Milorád g. k.	3	5	3	5	5
	Ivkov Andrija g. k.	3	5	4	5	5
10	Karapandsity Grujő g. k.	2	4	1	4	4
	Kelemen András r. k.	2	3	3	4	3
	Kelemen János r. k.		k	i	m	a-
	Konez Miklós r. k.	1	2	2	2	2
	Major József r. k.	1	1	1	1	2
15	Majoros János r. k.	2	3	3	4	4
	Nagy József r. k.	2	5	5	5	4
	Palotás István r. k.	1	3	2	4	2
	Perkuesin Lyubó g. k.	2	5	4	5	5
	Reisz Jakab r. k.	2	1	2	2	2
	Schlesinger Ernő izr.	2	5	4	4	4
	Schlesinger Vilmos izr.	3	5	4	4	5
	Szatmári László r. k.	2	4	1	3	3
	Szilágyi László r. k.	2	5	2	4	5
	Tényi József r. k.	3	5	4	5	5
25	Törteli Ferenc r. k.	2	5	1	4	3
	Tukats Miklós r. k.	2	5	1	4	5
	Vinczer Gyula r. k.	2	3	3	4	4
	Zieszler Mihály r. k.	2	3	4	4	3
	Zsoldos Gellért r. k.	1	2	1	2	2

statisztikája.
előhaladásáról.
osztály.

M E N E T E L										Mulasztott óráinak számából		Megjegyzések
méltanból	term.-rajzból	földrajzból	szabadk.-rajzból	mértani rajzból	szépirásból	énekből	testgyakorlatból	ira.-beli dolgozat küllaukjából	igazol	nem igazolt		
2	3	1	2	3	4	4	3	4	24	—	f o l	
3	3	3	3	4	4	4	4	4	8	—	f o l	
3	4	4	4	4	4	3	3	4	39	4	j v. b	
5	5	4	4	5	4	4	4	4	—	—	o i u	
4	4	4	4	4	4	4	2	4	3	2	f o l u	
4	4	5	5	5	4	4	4	4	60	—	f o l u	
5	4	5	4	4	4	4	3	4	13	—	o i u	
4	3	4	2	4	3	4	3	3	41	—	f o l u	
5	5	4	5	5	4	3	4	4	50	—	o i u	
5	5	5	3	2	3	4	3	3	56	4	o i u.	
4	4	4	3	4	2	4	4	4	45	—	o i u.	
4	3	2	4	4	3	3	4	4	4	—	j. v. b.	
r	a	d	t	á	p	r	il	13	4	—	f o l.	
2	1	1	2	2	3	4	3	2	4	—	f o l.	
1	1	1	2	2	2	4	2	1	—	—	f o l.	
2	2	3	4	3	4	4	4	3	1	—	f o l u.	
4	5	5	3	3	3	4	4	3	3	—	o i u.	
3	2	3	1	2	3	4	3	4	4)	—	f o l.	
5	5	5	4	2	4	3	3	4	56	4	o i u.	
1	1	2	1	2	2	3	2	1	—	—	f o l b.	
5	5	5	4	4	4	4	4	4	47	—	j v. b.	
5	5	5	4	4	4	4	4	4	39	1	o i u.	
4	3	3	5	5	4	3	4	4	5	1	j v. b.	
5	5	4	4	4	4	4	3	4	—	—	j v. b.	
5	3	5	3	3	3	4	3	4	23	4	j o. i.	
5	4	4	5	4	4	4	3	4	26	—	j v. b.	
5	3	4	4	4	3	4	4	4	43	—	j. v. b.	
4	4	4	3	3	4	3	2	4	8	—	f o l.	
4	4	4	3	3	4	3	4	4	16	—	f o l.	
2	2	1	5	1	2	4	3	2	52	—	f o l	

Sorszám	A tanuló neve és vallása	E L Ő -			
		magviseltből	szorgalomból	hittanból	magyarból
	Ádám Zoltán izr.	2	3	2	4
	Ágoston Antal r. k.	2	3	1	3
	Beszédes Pál r. k.	1	1	1	1
	Borsos János r. k.	2	3	1	3
5	Bruck F. Ferencz izr.	2	4	2	4
	Czifra János r. k.	2	4	2	4
	Dömök István r. k.	2	3	3	4
	Fehér István r. k.	2	3	2	4
	Frantz József r. k.	2	4	4	4
10	Hesser László izr.	2	2	1	2
	Hlavinka György r. k.	2	2	1	3
	Jelenszki Bálint r. k.	2	4	3	4
	Junker Imre r. k.	2	5	4	4
	Kara Frigyes r. k.	2	5	1	4
15	Katkics István r. k.	2	4	1	4
	Konecz István r. k.	2	3	1	3
	Létity Mihály g. k.	2	4	2	3
	Losonecz Lukács r. k.		k	i	m
	Pánczél Péter r. k.	2	3	4	4
20	Pósa Ferenc r. k.	2	3	2	4
	Ruchwald János r. k.	3	4	3	4
	Sarnyai Imre r. k.	2	4	2	4
	Schlesinger Mátyás izr.	2	5	4	4
	Teleki József r. k.	3	3	1	4
25	Torday Gyula ev. ref.	2	3	1	3
	Tóth András r. k.		m	e	g
	Törteli János r. k.	2	3	3	4
	Ungár Géza izr.	2	3	4	4
	Vally János r. k.	2	5	4	5
30	Varga János r. k.	2	4	2	4
	Vinczer Nándor r. k.	2	3	4	4

osztály.

M E N E T E L										Mulasztott óráinak számából		Megjegyzések
szám- t- nból	mértan- ból	term- rajzból	földrajz- ból	szabadk- rajzról	mérési rajzból	szépírás- ból	ének- ből	testgyakorlat- ból	írásbeli dolgozat költemény- ből	igazolt	nem igazolt	
3	4	2	3	3	4	3	2	4	3	32		f o l.
3	2	2	1	4	3	4	4	4	3	3		f o l.
2	1	1	2	1	2	2	4	2	2	—		f o l.
2	2	2	3	3	2	4	4	3	4	—		f o l.
4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	67		f o l.
4	4	2	3	4	5	4	4	4	4	9		f o l.
4	3	2	3	4	2	4	4	2	3	19		j. v. b.
4	4	3	3	4	4	4	3	3	3	4		f o l.
3	4	2	2	4	5	4	4	3	4	7		f o l.
3	2	1	2	3	3	4	3	4	2	42		j. v. b.
2	1	1	1	2	1	3	4	2	3	—		f o l.
4	4	3	3	3	5	4	3	3	3	—	2	f o l.
5	5	4	4	1	5	2	4	3	3	10		j o v. b.
5	5	3	4	3	5	3	3	4	3	—		j o v. b.
3	3	3	2	3	5	3	4	4	3	18		j. v. b.
2	3	2	1	3	4	4	4	4	3	5		f o l.
4	5	3	2	3	5	4	3	3	4	36		j. v. b.
a	r	a	d	t	á	p	r.	29	én	10		f o l.
3	3	3	4	3	4	3	4	3	3	—		f o l.
3	4	3	3	3	4	4	4	2	4	15		f o l.
5	3	3	4	4	4	4	4	4	4	—		j v. b.
4	4	2	3	3	5	3	4	3	4	—		j o v. b.
5	5	4	5	4	5	4	3	4	4	50		o i u.
4	4	3	3	4	2	4	4	3	4	—		f o l.
3	3	2	2	4	3	3	4	4	3	1		f o l.
h	a	l	t	m	á	r	e	21	én	11		f o l.
4	4	3	4	4	3	4	3	3	4	38		f o l.
3	3	3	3	4	2	3	3	4	3	16		o i u.
5	5	4	4	4	5	4	4	4	4	8		f o l.
4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	10		f o l.
4	4	4	4	2	4	3	3	3	4			f o l.

Sorszám	A tanuló neve és vallása	E L Ö.				
		magaviseletből	szorgalomból	hittanból	magyarból	németből
	Berecz Sándor r. k.	2	2	1	4	1
	Bata Péter r. k.		k	i	m	a
	Bieskei Mátyás r. k.	2	2	2	4	3
	Csiszár Miklós r. k.	2	2	1	1	1
5	Csuka István r. k.		m	e	g	h
	Ehrlich József r. k.	2	3	3	4	3
	Fehér Lajos r. k.	3	4	4	4	4
	Gyurkovits Ödön ág ev.	3	5	3	4	4
10	Harmat Mihály r. k.	1	3	4	4	3
	Hoós László r. k.	3	3	1	3	4
	Kara János r. k.	2	2	1	4	2
	Karsay Kálmán r. k.	2	3	1	4	4
	Kek Jenő r. k.	2	4	3	4	4
	* Kovács Géza r. k.	3	5	4	5	5
15	Langó István r. k.	2	2	1	2	1
	Nagy Mihály r. k.	2	4	3	4	4
	Palotás Imre r. k.	2	5	5	4	5
	Pánczél Ferenc r. k.	2	2	1	2	1
	Prekájtszki Péter g k	2	5	2	5	5
20	Pulai Pál r. k.	2	3	3	4	2
	Weisz Lajos izr.	2	3	3	4	3
	Köncz András r. k.	3	3	3	4	4

*) Kovács Géza a vizsgálaton nem jelent meg.

osztály.

MENETELE

szám- tanból	mér- tanból	term.- rajzból	föld- rajzból	törtene- lemből	szabé- dk. rajz- ból	mér- tani rajz- ból	szé- pírás- ból	é- nekből	testgyakorlat- b. írásbeli dolgozat külfeladatokból	Mulasztott óráinak számából		Meg- jegyzések
										igazolt	nem igazolt	
2	2	1	1	2	3	2	2	4	3	1	1	f o l.
r	a	d	t	o	k	t.	23	4	3	1	—	f. o l.
3	3	2	3	2	4	3	3	4	3	3	—	f. o l.
2	2	1	3	3	3	2	1	2	4	2	—	f. o l.
a	l	t	f	e	b	r	16	4	3	4	2	f. o l.
4	3	3	4	4	4	4	3	4	3	3	—	f. o l.
4	4	3	4	4	4	4	4	3	3	3	2	f. o l.
3	5	3	4	5	4	4	5	3	3	3	7	f. o l.
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	j v. b.
2	4	2	3	1	4	3	1	3	2	1	4	f. o l.
2	3	3	2	3	2	2	2	3	2	2	4	f. o l.
4	4	3	4	4	2	3	3	3	4	4	4	f. o l.
4	4	4	4	3	4	3	4	4	3	4	17	f. o l.
4	5	3	5	5	4	5	3	3	2	2	10	o i u.
2	2	1	1	1	2	1	2	2	2	2	3	f. o l.
4	4	3	4	3	4	4	4	3	2	3	14	f. o l.
4	5	4	3	3	4	5	4	4	3	4	13	o. i. u.
2	1	1	2	2	1	1	2	3	2	1	7	f. o l.
3	4	3	4	4	3	5	3	1	4	4	41	f. o l.
4	3	4	3	2	4	4	3	3	2	3	—	j v. b.
4	3	4	3	3	3	3	3	3	2	2	—	f. o l.
4	3	4	2	3	3	3	3	3	4	2	42	f. o l.
3	3	2	4	4	3	2	3	4	3	3	4	f. o l.

Sorszám	A tanuló neve és vallása	E L Ő -				
		magaviseletből	szorgalomból	hittebből	magyarból	németből
	Cseryenitz József r. k.	3	5	5	5	4
	Deutsch Endre izr	2	4	2	4	3
	Dimitrievits Timót g. k.	2	2	1	3	3
	Harmath Pal r. k.	1	1	1	1	1
5	Ifkovits Dénes r. k.		k	i	m	a
	Keck Ödön r. k.	2	2	1	3	3
	Konez Kálmán r. k.	1	2	1	3	3
	Losonez Gyula r. k.		m	e	g	h
	Orbán György r. k.	2	4	3	4	4
10	Raffai Ferenc r. k.	3	5	3	5	2
	Reisinger Sándor izr.	3	5	2	4	4
	Ruchwald Imre r. k.	2	5	4	5	5
	Törteli Mihály r. k.	3	4	3	4	4
	Ungár Sándor izr.	3	3	2	4	4
15	Vastag József r. k.	3	4	3	4	4
	Zsoldos András r. k.	1	2	1	3	3
	Pósa József* r. k.	3	5	5	5	5

*) Pósa József a vizsgálaton nem jelent meg.

osztály.

M E N E T E L E

szám:tanból	mértanból	természettanból	földrajzból	történelemből	szábadk.-rajzból	mértani rajzból	énekből	testgyakorlatb.	írásbeli dolgozat kötetkijárából	Mulasztott óráinak számából		Meg- jegyzések
										igazolt	nem igazolt	
4	4	5	4	4	4	4	4	3	4	7	—	j v b.
4	4	3	2	2	4	4	4	4	3	48	—	f o l.
4	4	4	2	2	2	3	3	fm.	1	59	—	f o l.
1	1	1	1	2	2	1	3	3	2	—	—	f o l.
r	a	d	t	f	e	b	r.	1	—	—	—	—
3	1	2	2	2	4	2	3	2	3	39	—	f o l.
2	2	2	2	1	3	2	4	1	4	1	—	f o l.
a	l	t	m	á	r	c.	29	—	—	—	—	—
4	4	3	4	4	3	4	3	1	2	12	—	f o l.
4	5	3	4	4	5	5	2	2	3	8	—	o i u
5	5	4	4	4	4	4	1	4	2	42	1	j v b.
5	4	4	4	5	2	3	4	4	4	42	—	o i u
4	3	4	4	4	3	2	2	3	4	3	—	f o l.
3	4	4	4	4	4	3	3	3	2	45	—	f o l.
4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37	—	f o l.
2	1	1	2	3	2	3	3	1	3	6	—	f o l.
5	5	5	5	5	4	5	4	3	3	34	6	o i u

b) a magántanulók

A M A G Á N-

Sorsz.	neve és vallása	születési helye és ideje
1	Ágoston József, róm. kath	Horgos. 1889. nov. 8.
2	Ágoston József, róm. kath.	Horgos, 1889. nov. 8.
3	Bakai István, róm. kath.	Ada, 1877. decz 22
4	Berki Mihály, róm. kath	Ada, 1893. aug. 31.
5	Janovits Lajos, róm. kath.	Kupuszina, 1870 aug. 27.
6	John Ede, róm. kath.	Bécs, 1892 márcz 17
7	Kovalesik Alajos, róm. kath	Ada, 1895 ápr. 14.
8	Lehóczki György róm. kath.	Ada, 1893. ápr. 16
9	Lehóczki József, róm. kath.	Ada, 1894. febr 25.
10	Schlesinger Mátyás izr	Magyarkanizsa, 1894 máj 3.
11	Vállai Károly róm. kath.	Ada, 1894. márcz. 6.
12	Vászity Dániel, gör. kel	Bácsmartonos, 1886 ápr. 10
13	Vigh Ambrus, róm. kath.	Kápolna, 1892. márcz 25.
14	Vizsmeg Dénes, róm. kath.	Felsőhegy (Zenta), 1893 feb 8.
15	Wild Antal, róm. kath	Futtak, 1885. jun 11
16	Zsiday István, ev. ref.	Törökkanizsa, 1891. jan 25.

előhaladásáról.

T A N U L Ó		Melyik osztály tárgyaiból tett magánvizsgát?	A vizsgálat eredménye
vizsg eng-nek száma	vizsgázott		
3301 1906.	1906. szept. 3.	a III. osztály tárgyaiból	jó
4850 1906.	1907. jan. 2.	a IV. osztály tárgyaiból	jó
485 1906.	1907. jun. 22.	a III. és IV. os tály tárgyaiból	elégséges
év elején iratkozott	1907. jun. 22.	a III. osztály tárgyaiból	elégséges
3302 1906.	1906. szept. 3.	a IV. osztály tárgyaiból	elégséges
2864 1907.	1907. jun. 22.	a III. és IV. osztály tárgyaiból	jó
év elején iratkozott	1907 jun. 22.	a II. osztály tárgyaiból	elégséges
év elején iratkozott	1907. jun. 22.	a III. osztály tárgyaiból	elégséges
év elején iratkozott	visszalépett		
3368 1907.	1906. szept. 3.	az I. osztály tárgyaiból	elégséges
2865 1907.	1907. jun. 22	a III osztály tárgyaiból	jó
3304 1906.	1906. szept. 3.	a III. osztály tárgyaiból	elégtelen
2898 1907.	1907 jun. 21.	a III. osztály tárgyaiból	jó
év elején iratkozott	1907. jun. 24	a II osztály tárgyaiból	elégtelen
3303 1906	1906 szept. 3	az V. és VI osztály tárgyaiból	elégséges
2410 1907.	1907 jun. 22.	az V. osztály tárgyaiból	jó

c) A nyilvános tanulók száma az iskolai év végén a tankötelesek és a nem tankötelesek megkülönböztetésével, továbbá a szülők társadalmi állása szerint részletezve.

Annak megállapításánál, hogy a tanulók közül az iskolai év végén hányan voltak tankötelesek s hányan nem tankötelesek (15 évnél idősebbek), a tanulónak az iskolai év elején (szeptember 1-jén) betöltött kora irányadó.

Sorszám	Mindennapi tankötelesek, ismétlő tankötelesek és nem tankötelesek; a szülők (egyéb gondviselők) társadalmi állása				összesen
	I.	II.	III.	IV.	
o s z t á l y					
1	Az iskola nyilvános tanulóinak száma az év végén				93
2	A nyilvános tanulók közül az iskolai év végén:	mindennapi tanköteles (12 évnél fiatalabb)			42
3		ismétlő tanköteles (12-14 éves)			47
4		nem tanköteles (15 évnél idősebb)			4
5		nagybirtokos, nagybérlő			—
6	középbirtokos, középbérlő			—	
7	kisbirtokos, kisbérlő			25	
8	kertész, halász, állattenyésztő			—	
9	gazdasági tisztviselő			1	
10	egyéb segédszemély (földm. napsz. gazd. cseléd)			7	
11	nagyiparos, bánya nagyvállalkozó			2	
12	kisiparos, bánya kisvállalkozó			22	
13	ipari vagy bányászati tisztviselő			—	
14	egyéb segédszemély (előmunkás, munkás, stb.)			—	

Sorszám	Mindennapi tankötelesek, ismétlő tankötelesek és nem tankötelesek; a szülők (egyéb gondviselők) társadalmi állása		I.	II.	III.	IV.	Összesen
			osztály				
15	c) kereskedő, vállalkozó (hitelüggyekkel és közlekedéssel foglalkozó);	nagykereskedő, nagyvállalkozó	—	—	—	—	—
16		kiskereskedő, kisvállalkozó	4	7	4	2	17
17		kereskedelmi vagy közlekedési tisztviselő	—	—	—	—	—
18		egyéb segédszemély (altiszt, segéd, szolga, stb.)	—	1	1	—	2
19	d) közszolgálatbeli és másféle értelmiségi:	köztisztviselő (állami, törv. hatósági, községi)	3	2	2		7
20		másféle értelmiségi (orvos, ügyvéd, gyógyszerész, díjnok)					
21		értelmiségi altiszt vagy szolga					
22		katona (honvéd, csendőr)-tiszt					
23		katona (honvéd, csendőr)-altiszt					
24	e) különböző ágbeli v. közelebről meg nem nevezett napszamos						
25	f) magánzó, nyugdíjas vagy jövedelméből élő (tőkes, járadékos, háztulajdonos)						
26	g) egyéb, vagy ismeretlen foglalkozású						

d) A nyilvános tanulók megoszlása vallás és anyanyelv szerint az iskolai év végén osztályonként

Sorszám	A tanulók vallása és anyanyelve	I.	II.	III.	IV.	Összesen
		osztály				
<i>Vallás:</i>						
1	Római katolikus	21	22	17	11	71
2	Görög katolikus	—	—	—	—	—
3	Görög keleti	5	1	1	1	8
4	Ágostai hitv evangélikus	—	—	1	—	1
5	Evangélikus református	—	1	—	—	1
6	Unitárius	—	—	—	—	—
7	Izraelita	3	5	1	3	12
8	Baptista	—	—	—	—	—
Összesen		29	29	20	15	93
<i>Anyanyelv:</i>						
1	Magyar	22	27	18	14	81
2	Német	2	1	1	—	4
3	Tót	—	—	—	—	—
4	Oláh	—	—	—	—	—
5	Ruthén (kisorosz)	—	—	—	—	—
6	Horvát	—	—	—	—	—
7	Szerb	5	1	1	1	8
8	Vend (szlovén)	—	—	—	—	—
9	Bunjevác (sokác, illir)	—	—	—	—	—
10	Cigány	—	—	—	—	—
11	Olasz	—	—	—	—	—
12	Bolgár (krassován)	—	—	—	—	—
Összesen:		29	29	20	15	93

e) A nem magyar anyanyelvű, de magyarul beszélni tudó nyilvános tanulók száma az iskolai év végén osztályonként.

A tanulók anyanyelve	I.	II.	III.	IV.	Összesen
	o s z t á l y				
Német	2	1	1	—	4
Tót	—	—	—	—	—
Oláh	—	—	—	—	—
Ruthén (kisorosz)	—	—	—	—	—
Horváth	—	—	—	—	—
Szerb	5	1	1	1	8
Vend (szlovén)	—	—	—	—	—
Bunyevác (sokác, illir)	—	—	—	—	—
Cigány	—	—	—	—	—
Olasz	—	—	—	—	—
Bolgár (krassován)	—	—	—	—	—
Összesen :	7	2	2	1	12

f) A nyilvános tanulók száma az iskolai év végén a tanulás eredménye szerint osztályonként

A tanulók osztályzata a tanulás eredménye szerint	I.	II.	III.	IV.	Összesen
	o s z t á l y				
Általános kitünő osztályzatot nyertek	2	2	1	1	6
Általános je es osztályzatot nyertek	4	4	3	3	14
Általános jó osztályzatot nyertek	4	8	7	4	23
Általános elégséges osztályzatot nyertek	5	4	5	2	16
Egy tantárgyból elégtelen osztályzatot nyertek	—	7	—	—	7
Két tantárgyból elégtelen osztályz.	3	—	1	1	5
Három tantárgyból elégt. osztályz.	2	2	1	1	6
Háromnál több tantárgyból elégtelen osztályzatot nyertek	9	2	1	2	14
Osztályzatot nem nyertek (vizsgálatot nem tettek)	—	—	1	1	2
Összesen :	29	29	20	15	93

g) Az iskolába beirt nyilvános tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán, iskolai mulasztások, stb.

Sorszám	A nyilvános tanulók számának alakulása, iskolai mulasztások stb.		I.	II.	III.	IV.	Összesen	
			o s z t á l y					
1	Nyilvános tanulónak beiratkozott	az iskolaév elején	30	31	21	15	97	
2		az iskolaév közben	—	—	1	2	3	
3		Összesen :	30	31	22	17	100	
4	A beíratkozott nyilvános tanulók összes számából a (3. rovatban kimutatott számból)	Az iskolai év folyamán	Más iskolába ment át vagy magántanuló lett	—	—	—	—	—
5			Kimaradt az iskolából és nem tanult tovább	1	1	1	1	4
6		meghalt	—	1	1	1	3	
7		az iskolai év végéig ebbe az iskolába járt	29	29	20	15	93	
8		egész	tandijmentességben részesült	—	—	—	—	—
9				fél	—	—	—	—
10		osztályt ismételt	5	2	2	—	9	
11		Ha a mulasztások felmérésében a mulasztások mennyi az órákban, mennyi az jegyzetnek, mennyi az mulasztott órák felnapó száma	igazoltan	—	—	—	—	—
12			igazolatlanul	—	—	—	—	—
13			igazoltan	706	411	172	383	1672
14	igazolatlanul		20	2	—	7	29	
15	Hány igazolatlan órák mulasztás esetében?	adatott felmentés	—	—	—	—	—	
16		alkalmaztatott intés vagy dorgálás	20	2	—	7	29	
17		szabatott ki bírság	—	—	—	—	—	

h) Azon nyilvános tanulók száma, akik az iskolai év folyamán 12-ik évüket betöltötték s ezzel a mindennapi tankötelezettség alól felszabadultak.

A 12 évüket az iskolai év folyamán betöltött tanulók						
száma	k ö z ü l					
	I.	II.	III.	magyar anyanyelvű volt	nem magyar anyanyelvű volt	
	osztályba járók				de magyarul beszélt	és magyarul beszélve is tanult meg
21	8	8	5	17	4	—

i) A vizsgát tett magántanulók száma nem, kor és osztályok szerint.*

A vizsgát tett magántanulók										
összes száma	k ö z ü l									
	12 évesnél fiatalabb	12 - 15 éves	15 évesnél idősebb és szülői (gyámi) gondozás alatt		az I.	a II.	a III.	a IV.	az V.	a VI
			álló	nem álló	osztályból tett vizsgát					
	15	1	7	4	3	1	2	6	4	1

j) a vizsgálatot tett magántanulók megoszlása vallás és anyanyelv szerint osztályonként.

A magánvizsgát tett fiúk száma						
A tanulók vallása és anyanyelve	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
<i>Vallás:</i>						
Rom. kath.	—	2	5	4	—	1
Gör. kath.	—	—	—	—	—	—
Gör. keleti	—	—	1	—	—	—
Ág. hitv. ev.	—	—	—	—	—	—
Ev. ref.	—	—	—	—	1	—
Unitárius	—	—	—	—	—	—
Izraelita	1	—	—	—	—	—
Baptista	—	—	—	—	—	—
<i>Anyanyelv:</i>						
Magyar	1	2	5	4	1	1
Német	—	—	—	—	—	—
Tót	—	—	—	—	—	—
Oláh	—	—	—	—	—	—
Ruthén (kisorosz)	—	—	—	—	—	—
Horvát	—	—	—	—	—	—
Szerb	—	—	1	—	—	—
Vend (szlovén)	—	—	—	—	—	—

*) Azokat a magántanulókat, kik két osztályról összevont vizsgát tettek, az alábbi táblákban csak a magasabb osztály rovatában kell kimutatni.

k) A vizsgát tett nem magyar anyanyelvű, de magyarul beszélni tudó magántanulók száma osztályonként.

A tanulók neve	A 2. számban kimutatott nem magyar anyanyelvű magántanulók közül magyarul beszélni tudott				
	I.	II	III	IV	össze- sen
Német	—	—	—	—	—
Tóth	—	—	—	—	—
Oláh	—	—	—	—	—
Ruthén	—	—	—	—	—
Horvát	—	—	—	—	—
Szerb	—	—	1	—	1
Vend	—	—	—	—	—

l) A vizsgát tett magántanulók száma a tanulás eredménye szerint osztályonként

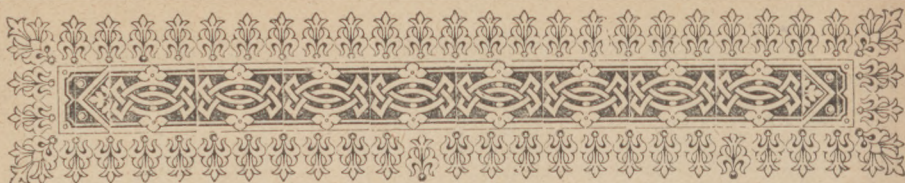
A tanulók osztályzata a tanulás eredménye szerint	I	II	III	IV	V	VI	Összesen
Általános kitünő osztályzatot nyertek	—	—	—	—	—	—	—
Általános jeles osztályzatot nyertek	—	—	—	—	—	—	—
Általános jó osztályzatot nyertek	—	—	3	2	1	—	6
Általános elégséges osztályzatot nyertek	1	1	2	2	—	1	7
Egy tárgyból elégtelen osztályzatot nyertek	—	—	1	—	—	—	1
Két tárgyból elégtelen osztályzatot nyertek	—	—	—	—	—	—	—
Három tárgyból elégtelen osztályzatot nyertek	—	—	1	—	—	—	1
Háromnál több tárgyból elégtelen osztályzatot nyertek	—	—	—	—	—	—	—

m) A tanulás eredményének összefoglaló áttekintése.

O s z t á l y	Felsőbb osztályba léphet		Javító vizsgálatot tehet		Osztályt ismételi	
	R t	M. t.	R t.	M t	R t.	M t
Az I. osztályból:	13	1	7	—	9	—
A II. osztályból:	18	1	8	1	3	—
A III. osztály:	15	5	3	1	2	—
A IV. osztályból:	10	4	2	—	3	—
Az V. osztályból:	—	1	—	—	—	—
A VI. osztályból:	—	1	—	—	—	—
Összesen:	56	13	20	2	17	—

R. t. = rendes tanuló.

M. t. = magán tanuló.

X.

Jótekonyság és jutalmazás.

Intézetünk fentartásáról, felszerelési költségeinek fedezéséről Magyarkanizsa nagyközsége gondoskodik. A szükséges felszereléseknek egy részét a letűnt iskolai évben is beszerezte Régebbi tankönyvkészletből már csak 6 növendék részesülhetett tankönyvsegélyezésben azért, mert e könyvek 13 – 14 évi folytonos használat után teljesen tönkre mentek, hasznavehetetlené váltak.

Tanév végén 20 koronát bocsátott a tantestület rendelkezésére, hogy az a jó magaviseletű, szorgalmas növendékeket további búzditás céljából hasznos könyvekkel megjutalmazhassa.

Ily könyvjutalomban részesültek :

- Koncz Miklós, I. oszt. kapta »Babérrerdő« c. m.
- Major József, I. oszt. kapta »Petőfi költeményei« c. m.
- Reisz Jakab, I. oszt. kapta »Kisfaludy S. összes regéi« c. m.
- Zsoldos Gellért, I. oszt. kapta »Gyászos idők«, hősitettek c. m.
- Beszédes Pál, II. oszt. kapta »Tompai költeményei« c. m.
- Hlavinka György, II. oszt. kapta »Bokréta« c. m.
- Langó István, III. oszt. kapta »Szabadságharc« c. m.
- Pánczél Ferenc, III. oszt. kapta »A boldogulás útja« c. m.
- Harmat Pál, IV. oszt. kapta »A magyar irodalom« c. m.

Évközben Özv Dukay Lukácsné, szül. Szilágyi Anna, 1906 évi febr. hó 10-én 40 koronát adományozott, hogy ezen összeg 1906 évi febr. hó 12-én, néhai Dukay Lukács elhalálozásának évforduló napján annak kegyeletes emlékére, négy egyenlő részben, négy szegény tanuló között osztassék szét.

Ezen adományból a következő szegénysorsu tanulók kaptak 10-10 koronát aranyban: Major József, I. oszt., Beszédes Pál II oszt, Langó István III oszt, és Zsoldos András IV oszt tanulók

Az „Ó- és Törökkanizsai Takarékpénztár“ 40 koronát tevő adományát szintén szegénysorsu, lehetőleg jó magaviseletű tanulók kapták, nem jutalmazás, hanem pénzsegély címén. A segélyezettek: Almási Lukács, I oszt 7 koronával, Ágoston Antal, II oszt 7 koronával, Pósa Ferenc I. oszt 6 koronával, Pulai Pál III oszt. 6 koronával, Orbán György, IV oszt 6 koronával és Zsoldos András, IV. oszt. 8 koronával, összesen: 40 korona

Dr Roxer Gyula és neje, szül. Korossy Janka 200 koronás alapítványának 10 kor évi kamatját Harmath Pál, VI. oszt tanuló kapta, ki magaviselet, szorgalom és előhaladás tekintetében intézetünk legkiválóbb tanulója volt.

Dr. Kozics Elemérné úrnő 10 koronát tevő adományát Langó István III. oszt tanuló kapta pénzsegély címén

Egy magát meg neveztetni nem óhajtó jötevő 20 koronái adományát Major József, I. oszt és Beszédes Pál, II. oszt tanulók kapták jutalmul. Mind a kettő osztályának jó magaviseletű, szegénysorsú és jó tanulója

Fogadják e nemeslelkű jötevők és igazi tanügybarátok a növendékeknek és a tanári karnak legőszintébb és leghálásabb köszönetét.

XI.

Ügyszgatói jelentés.

Az 1906—1907-ik iskolai év 1906 évi szept. hó 3-án a beiratkozással kezdődött. Beiratkozott szept hóban 30 első osztályú, 31 második osztályú, 22 harmadik osztályú és 17 negyedik osztályú tanuló. Később tanfelügyelői engedéllyel felvétetett még egy III. és két IV. oszt. tanuló s így a rendes (nyilvános) tanulók száma összesen 100-ra emelkedett. Ezen kívül volt még 15 magántanulónk, kikről értesítőnknek kimutatásai között találja meg olvasónk a szükséges adatokat.

A beirt tanulókból évközben kimaradt 4 rendes és vizsgára nem jelentkezett 1 magántanuló. Három tanuló pedig elragadott a halál. A jó Isten nyugosztalja őket, bánatos szüleiknek nyujtsón vigasztalást!

A javító-, felvételi- és magánvizsgálatok 1906. évi szept. hó 3-án tartattak meg és ugyencsak szept. 7-én az ünnepélyes „Veni Sancte“ és utána az iskolai rendtartási és fegyelmi szabályoknak a felolvesása és kellő értelmezése után kezdtük meg a most már elmúlt iskolai évet.

A tanulóknak erkölcsi magaviselete és tanulásbeli előhaladása kielégítőnek mondható, amint az az egyes kimutatásokból látható.

E helyen emlitem és nagyon kérem az annak idején érdekelt szülőket, tegyék meg fiaik érdekében azon nagyon csekély fáradsággal járó szivességet, látogassák meg néha a tantestületet, hogy gyermekük isk. magaviseletéről, szorgalmáról, haladásáról az arra illetékes bírálóktól hallják meg a szakértői véleményt. Ne csak a tanév végén tegyék ezt, mert akkor

esztendő s bajt egy-két nap alatt rendbe hozni lehetetlen. Különösen azon szülők jöjjenek, kiknek fiai úgynevezett isk. intést visznek. Mennyi hibát lehetne így jó előre kiigazítani s mekkora előny származnék ebből tanulóra és szülőre egyaránt?

Az egészségügy a lefolyt évben általában kedvező volt.

A tanári karban nem fordult elő hosszabb ideig tartó betegségi eset, ha azonban mégis mulasztania kellett egyik másik kartársnak, úgy a többiek helyettesítéséről gondoskodtak.

A vallásügyet tekintve intézetünk minden tanulója rendszeres hitoktatásban részesült és minden ünnepen részt vett saját felekezete isteni tiszteletén.

Iskolánk felügyeleti hatóságairól értesítőnk elején lévén szó, itt csak annyit említek, hogy iskolánkat május hóban meglátogatta dr. Vangel Jenő, egyet magántanár, szakfelügyelő, ki ez alkalommal minden osztályban minden tárgyból kérdéseket intézett a tanulókhoz s tapasztalatait feljegyezte, hogy azokat a nmélt. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Úrnak jelentse.

A tanári karban évközben kedvezőtlen változás történt, amennyiben Mondok Ferenc tanár a pinkafői áll. polgári fiúiskolához történt miniszter kinevezést elfogadta s iskolánkban viselt állásáról 1907. jan. hó 1-én lemondott. Távozását iskolánk érdekét tekintve sajnáljuk, kinevezett személyét és jövőjét tekintve: előhaladásán tiszta szívből örültünk. Tárgyait év végéig a többi tanárok látták el szakszerűen, úgy hogy paedagógiai szempontból a növendékekre semminemű kár nem háramlott.

A testület minden ténykedésével a tanulók erkölcsi, szellemi és testi megerősödését czélozta. Nemcsak az iskolai épület falai között kísérte figyelemmel az intézet tanulóit, ha-

nem künn a társadalmi életben is Értekezletein a tett tapasztalatokat szóba hozta és az esetleg megtévedt tanuló megjavulását célzó határozatokat hozott. Rendes értekezletein kívül négy intő értekezletet tartott, melyeken minden osztálynak minden tanulója vétetett bírálat alá úgy magaviselet, mint szorgalom és előhaladás tekintetében. Amely esetben szükség volt rá, észrevételeit a szülőkkel írásosan tudatta

Január végén értesítőt kaptak a tanulók, év végén mindegyik bizonyítványt.

Iskolai ünnepélyeinkkel a hazafias érzés erősödését céloztuk, mire kiváló alkalmat szolgáltatott okt. 6-ika, nov. 19-ike, márcz. 15-ike, ápr. 11-ike és jun. 8-ika. Mindegyik fentemlített napon isk. ünnepélyt tartottunk, melyeken a tanárok felváltva hazafias lelkesítő beszédeket intéztek a tanulókhöz.

Az évrő nyilvános vizsgálatok tartama alatt láthatta a közönség érdeklő része a tanulók és a vezető tanár ügyességéről egyaránt tanuskodó rajzkiállítást. Az eredmény igazán meglepő, amennyiben a rajz ma már nem sokat érő üres másolás — hisz azt egy alkalmasan köszörült élettelen üvegdarab is megteszi — hanem a növendék megfigyelő-képességét, látását a természet iránt való érdeklődését, szépízlését hatalmasan fejlesztő tantárgya az iskolának. A szép eredmény bizonyos kapcsolatban van az évenként tartatni szokott országos rajzkiállítások látogatásával.

A nyilvános és magánvizsgálatok sorrendje a következő volt:

A róm. kath. vallásu tanulók hittani vizsgája június 11. és 12-én volt. Első napon az I. és II. oszt. tanulói vizsgáltak, második napon a III. és IV. oszt. tanulói 11 órától

Junius 15-én d. e. 11 órától volt mind a négy osztály izraelita tanulóinak hittani vizsgája.

Junius 14-én d. e. 11 órától a görög keleti vallású tanulók hittani vizsgája tartatott.

Az I. osztály tanulóinak évváró vizsgája f. évi junius hó 17-én d. e. 8 órakor kezdődött.

A II. osztály tanulóinak vizsgája f. évi junus hó 18-án d. e. 8 órakor kezdődött.

A III. osztály tanulóinak vizsgája folyó évi junius hó 19-én d. e. 8 órakor kezdődött.

A IV. osztály tanulóinak vizsgája f. évi június hó 20-án d. e. 8 órakor kezdődött.

Junius 22-én d. u. 4 órakor kezdődött mind a négy osztály tornavizsgája.

Junius 21-én, 22-én és 24-én tartattak meg a magánvizsgálatok.

Junius 23-án osztattak ki a jutalmak és bizonyítványok.

Az összes vizsgálatok a polgári fiúiskola épületében tartattak

Jelentésem befejezéséül fogadja községünk mint iskola-fentartó és annak érdemes Képviselő-testülete, iskolaszéke, úgy az érdekelt szülők, tanulók, valamint tanárok köszönetét, hogy az iskola ügyeit a lehetőséghez képest előmozdította — Köszönet illeti ismételten a jótékonyt gyakorló tanügybarátokat és részemről a tanári kart, amely mindvégig kitartó ügyszerető buzgalommal iskolánk jó hírnevének emelését tűzte ki célul azáltal, hogy derék, hazaszerető, értelmes polgárok neveléséből kivette a maga tevékeny irányító részét.

Isten áldja munkánkat!

Dégay Kálmán,
igazgató.

XII.

**Az 1907|1908. isk. évben használandó tankönyvek
jegyzéke.**

I. osztály.

- Deme Károly : Magyar nyelvtan.
Göőz József—Tóth József : Magyar olvasókönyv.
Képešsý Magyar - Zeltner : Számítan I. - II. oszt számára.
Baranyai Perjéssý : Geometria I.—II. oszt számára
Báthori Nándor : Növénytan. (utolsó kiadás)
Dr Némethy K. : Földrajz I. kötet
Dr. Erőss Lajos : Ásvány-, Kőzet-és Földtan. (utolsó kiadás.)
Lang : Iskolai daloskönyv

II. osztály.

- Deme Károly : Magyar nyelvtan.
Göőz József- Tóth József. Magyar olvasókönyv II.
Képešsý Magyar Zeltner : Számítan I. II oszt. számára.
Baranyai Perjéssý : Geometria I—II oszt. számára.
Báthory Nándor : Állattan (utolsó kiadás)
Dr Némethy K. : Földrajz II. osztály számára
Adamovits : Ábrázoló Geometria, a II.- IV. oszt. számára.
Lang : Iskolai daloskönyv.

TANKÖNYVVÁLTOZÁSOK:

az 1907/1908. isk. évben.

I. oszt.

Lévay- Csomossy számtan I. rész legújabb kiadás.
Csomossy Sándor, mértan » »
Báthory Kneif, növénytan. » »
Lange Cherven, atlasz

II. osztály.

Báthory Kneif. állattan, legújabb kiadás.
Lange Cherven, atlasz

III. osztály.

Hortobágyi A. német nyelvtan és olvasókönyv, legúj. kiadás.
Lévay Csomossy, számtan II, rész. » »
Dr Horthy, mértan » »
Báthory Kneif, növénytan. » »
Lange Cherven, atlasz

IV. osztály.

Szenes Volenszky, természettan, legújabb kiadás.

III. osztály

- Deme Károly : Rendszeres Magyar nyelvtan.
Göőz József—Tóth József: Magyar olvasókönyv III.
Ballagi : Német nyelvtan.
Képešs-Magyar-Zettner : Számтан, a III.—IV. oszt. számára.
Baranyai—Perjéssy : Geometria a III.—IV. oszt. számára
Báthory Nándor : Növénytan. (utolsó kiadás)
Dr. Etőss Lajos : Ásvány-, Kőzet- és Földtan
Baróti—Csáki : Magyarország Története. (VI kiadás)
Dr. Némethy K. : Földrajz III. oszt. számára.
Adamovits : Ábrázoló Geometria a II. IV. oszt. számára.
Lang : Iskolai daloskönyv.

IV. osztály.

- Deme Károly : Irálytan és az időmértékes verselés
Lehr : Arany Toldija.
Ballagi : Német nyelvtan.
Ekkert - Erődi : Természettan.
Lád—Márki : Földrajz
Képešs—Magyar—Zettner : Számтан III. VI. oszt. számára.
Dr. Ribári Ferencz : Világtörténelem.
Adamovits : Ábrázoló Geometria a II.—IV. oszt. számára.
Lang : Iskolai daloskönyv.

III. 1841

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

I
I
V
VI
VII
IX

Tartalomjegyzék.

I. Hazajöttek	3 oldal.
II. Az iskola hatóságai és felügyelet	10 "
III. Tanári testület	11 "
IV. Eltanított tananyag	14 "
V. Értesítés a jövő 1907/908-ik iskolai évre	28 "
VI. Tantervkülönbözeti vizsgálatok anyaga	37 "
VII. Egy pár szó a szülőkhöz és az érdeklődőkhöz	41 "
VIII. Érdemjegvek magyarázata	46 "
IX. Tanulók statisztikája :	
a) a rendes tanulók előhaladásáról	48 "
b) a magántanulók előhaladásáról	56 "
c) a nyilvános tanulók száma az iskolai év végén a tankötelesek és a nem tankötelesek megkülönböztetésével, továbbá a szülők társadalmi állása szerint	58 "
d) a nyilvános tanulók megoszlása vallás és anyanyelv szerint az iskolai év végén osztályonként	60 "
e) a nem magyar anyanyelvű, de magyarul beszélni tudó nyilvános tanulók száma az isk. év végén osztályonként	61 "
f) a nyilvános tanulók száma az isk. év végén a tanulás eredménye szerint osztályonként	61 "
g) a beirt nyilván. tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán	62 "
h) azon nyilvános tanulók száma, akik az isk. év folyamán a mindennapi tankötelezettség alul felszabadultak	62 "
i) a vizsgát tett magántanulók száma nem, kor és osztályok szerint	63 "
j) a vizsg. tett magántanulók megoszlása vallás és anyanyelv szerint	63 "

k) a vizsgát tett, nem magyar anyanyelvű, de magyarul beszélni tudó magántanulók száma osztályonként	64	„
l) a vizsgát tett magántanulók száma a tanulás eredménye szerint osztályonként	64	„
m) a tanulás eredményének összefoglaló áttekintése	65	„
X. Jótékonyság és jutalmazás	66	„
XI. Igazgatói jelentés	68	„
XII. Az 1907.908-ik évben használandó tankönyvek jegyzéke	72	„

22
23
24
25
26

N y o m a t o t t
Bruck P. Pál könyvnyomdájában,
Magyarokanizsán. 1907-7.
